

ZPRAVODAJ

milovníků a pěstitelů růží

říjen 2015

107

Liber
Requ. Vegetabilis
retinens
Plantas a
pictas

ab
Amo: Reño: ac Venerabili
Patre NORBERTO BOCCIUS

S: Ord: S: Ioannis de Deo
actuali Priore Feldspergensis

Collectae.

a Josepho, Francisco, et
Ferdinando Bauer

pictae. I^{mus}.
Tom: I

Bauerov: Rosa canina Hundrose

J-P Redouté R. canina L., var. andegavensis Baist.

Úvodní slovo	2
Klubová činnost	
Zpráva o průběhu členské výroční schůze	3
Pozvánka do Lidic	3
Ocenění WFRS pro Růžový sad v Památníku Lidice	4
Zájezd do Anglie	5
Zpráva z Letního setkání členů Rosa klubu na Růžovém paloučku	5
Výsledky Mezinárodní soutěže nových růží v Hradci Králové 2015	6
Zprávy z ČZS	9
Odborná sdělení	
Několik slov o suchu	9
Hnojivé a léčivé přípravky na posílení rostlin	10
Bezejmenné krásy aneb odpuštěné(?) hříchy	12
Jak je to s růží na Růžovém paloučku	14
Z Čeje nejen podnože	16
Křest Urbanova čajohybridu 'Franzi und Sopherl'	18
Určování skupin růží	20
Ze světa růží	
Zpráva z Lyonu 2015	22
Prezentace 1. Regionálního kongresu v Lublani 2017	39
Akvarely růží Vincenza Jeannerota	40
Botanická kresba Růže od Karoliny Naimji	41
By Any Other Name, BAON červenec 2015	41
Růže v Codexu Liechtenstein	43
Bratři Bauerové	48
V Bulharsku su ruze nad zlato	51
Výstava růží Slovenské národní růžařské společnosti v Hamuliakově	51
Růže na ostrově Malta	54
Růžová zahrada v Bambergu	55
Růže v Portugalsku	55
World Rose News, leden a srpen 2015	56
Knihy	
Titania Hardieová, Labyrint růže	59
Regal Rose, The Ultimate Herb – Královská růže, praléčivka	60
Classic Garden Elements- Rankgerüste für Rosen firmy Classic Garden Elements	61
Poezie růží	
Jaroslav Vrchlický – První růže	62

Na titulní straně je Titulní strana Codexu Liechtenstein - překlad je na str. 47

Vážení přátelé,

je mi velmi líto, že s vámi nemám přímý kontakt, že nevím, jak vám zpravodaj vyhovuje, že od vás nedostávám dotazy a podněty k obsahu zpravodaje. Vychází jen dvakrát do roku, takže odpovědi by docházely s velkým zpožděním. Vzpomínám na úplně začátky zpravodaje, kdy vyšlo nové číslo každý měsíc a tehdy takový kontakt fungoval. Dříve mohl člen Rosa klubu získat přednostní právo k nákupu nové růže nebo alespoň slevu na hnojivo. To už dnes neexistuje. Dnes jsme ale skoro o půl století technicky dál, to umožňuje kontakt bez tištěného média, můžete mi poslat SMSky na 607 236 811 nebo poslat mailovou zprávu přes internet, případně i zatelefonovat. Ani nevím, kolik členů Rosa klubu má připojení k internetu, říká se, alespoň ti mladí to říkají, že bez internetu se nedá žít. I starším milovníkům růží to usnadní život. Může si z růžové školky nechat zaslat katalog, nebo přímo si z nabízeného sortimentu vybrat a nechat zaslat novinky růží, dokonce ze zahraničí od firmy Kordes, Tantau, Meiland, atd., atd. Určitě dostanete lepší materiál, než v zahradních centrech. Že nemáte počítač a neumíte německy? To by nemělo vadit. Oslovte někoho z mladé generace, nemusí to být ani příbuzný, určitě bude potěšený, že může předvést svoje vybavení a svůj um, jak takovou maličkost zařídit a můžete tak navázat přátelství s mladou generací.

Ostatně se domnívám, že četnými odkazy v zpravodaji na internet nabývá i náš zpravodaj vyšší dimenze, dalo by se říci světové úrovně, neboť vás zapojuje do celosvětové sítě přátel růží. Využijte to, obohatí vás to a přitom vám nehrozí zahlcení zprávami, jako přes facebook.

Toto číslo zpravodaje je však především zaměřené na informace o 17. celosvětovém setkání přátel růží organizovaný WFRS, Světovou federací růžařských společností, letos v květnu/červnu v Lyonu. Doplnující informace můžete zase získat na: www.lyon-roses-2015.org (najdete tam třeba fotografie 104 růží vyšlechtěných v Lyonu a okolí; jsou uspořádány v čase, takže krásně uvidíte, jak za těch 200 let růže zkrásněly, to bychom do zpravodaje nemohli kvůli rozsahu převzít, to lze zhlédnout jen na internetu!) nebo na www.worldrose.org. Na konci článku je upozornění na akce budoucí: 18. setkání v Kodani 2018, ale zejména na setkání, sice jen regionální, ale zato především na setkání východoevropské v Lublani v roce 2017. Bylo by krásné, kdyby se podařilo uspořádat společný autokarový zájezd – začněte o tom uvažovat již dnes a začněte si střídat finanční hotovost, nebo si nechte od mladých k Ježíšku, či k jiným příležitostem, darovat nějaký účelový příspěvek.

Dalším zvýrazněným zaměřením čísla 107 jsou akvarely růží od bratří Bauerových, splněný dluh z Historické ročenky z roku 2000. Doufám, že to oceníte!

Závěrem si dovoluji připomenout, že řada členů dosud neposlala členský příspěvek. Věřte, že bez peněz to nejde.

S přátelským pozdravem a přáním zdaru alespoň do příštího čísla v době předjarní,

Váš

Dr. Josef Thomas, předseda Rosa klubu ČR

Zpráva o průběhu členské výroční schůze

... ..

Schůze se konala v stanoveném datu 7. března 2015 za účasti pouhých 30 členů. Byly předneseny zprávy o činnosti a o hospodaření, revizní komise zkontrolovala účetní doklady a shledala je v pořádku. Ve volné diskuzi nebyly vzneseny žádné námítky ani doporučení k další činnosti, takže činnost Rosa klubu ČR za rok 2014 byla schválena.

Po polední přestávce s malým občerstvením byly promítány fotografie z Údolí růží v bulharském Kazanlaku a z Izraele.

jt

Most naděje a života – Růžový sad přátelství a míru Lidice (1955–2015)

... ..

Tato důstojná publikace vznikla jako dárek k 60. výročí založení růžového Sadu přátelství a míru v Lidicích, i jeho letošního nejvyššímu mezinárodnímu ocenění Award of Garden Excellence. Její vydání podpořilo Ministerstvo kultury ČR, odbor muzeí a galerií. Jejím posláním je oslava Růžového sadu, poděkování jeho tvůrcům a poučení pro znalce a milovníky růží. V neposlední řadě bude sloužit i jako důstojný dárek a propagační nástroj Památníku Lidice.

Při listování knihou si možná uvědomíte, že Lidice nejsou jen smutná historie, ale je i krásná současnost.

Kniha bude pokřtěna 26. listopadu 2016 od 18 hodin v Lidické galerii v rámci kulturního pořadu Křeslo pro fotografa Martina Homolu, jehož osobité fotografie Růžového sadu jsou nenahraditelnou součástí samotné publikace.

Ing. Jana Chourová Plachá

Památník Lidice si Vás dovoluje pozvat

**26. listopadu 2015
od 18.00 hodin**

na křeslo pro Martina Homolu

a křest knihy

**Most naděje a života –
Růžový sad přátelství a míru
Lidice (1955–2015)**

Most naděje a života
Růžový sad přátelství a míru
Lidice (1955–2015)

hudební doprovod
Martin Fila - klavír
večerem provází
Milouš Červencí

Vstupenky v ceně 90,- Kč lze zakoupit v recepci Lidické galerie denně od 9 do 18 hodin.
Začátky představení v 18 hodin. Změna programu vytržena.

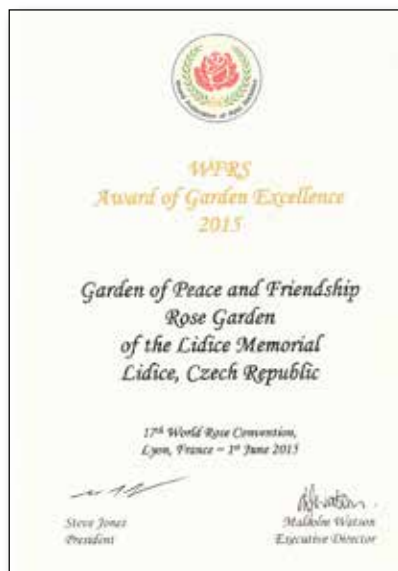

Ocenění WFRS pro Růžový sad v Památníku Lidice

... ..

Rosa klub ČR podal v roce 2014 se souhlasem vedení Památníku Lidice výboru WFRS žádost o udělení Award of Garden Excellence (Ceny Výjimečné Zahrady). K tomu bylo nutné zaslat: popis architektury zahrady s fotodokumentací, sortiment vysázených růží, jejich správných názvů (čili možnost osvětového růžařského působení), přístupnost zahrady veřejnosti a zajištění údržby. Podklady byly zkontrolovány v rámci Letního setkání členů Rosa klubu vloni (viz Zpráva o Letním setkání členů Rosa klubu v Lidicích 21. června 2014 s Dodatkem Dr. Žlebčíka na str. 6 – 13 v Zpravodaji č. 105, a teď v č. 107). Dále bylo žádáno kladné doporučení návrhu dvěma členy výboru WFRS. To ochotně vypracovali paní Helga Brichetová a plukovník v.v. Ken Grapes, kteří v roce 2004 v rámci dvoudenního jednání komise WFRS pro zachování genofondu růží v Průhonících měli možnost Růžový sad v Lidicích navštívit (viz Zpravodaj č. 88 a 89 z roku 2004). Návrhy byly projednány ve čtvrtek odpoledne 28. května na 17. celosvětovém setkání členů WFRS v Lyonu. Předsedkyně komise pro udělování ocenění, paní Monique de Clarence, nechala připravit komisí expertů bodové hodnocení všech jednadeceti podaných návrhů podle obsahu elektronické prezentace, historického významu zahrady, estetického dojmu a přínosu pro vzdělání na stupnici nula až pěti bodů. Lidickému rozáriu byla přiznána průměrná hodnota 4,78 bodů. O souhlasu/nesouhlasu hlasovalo anonymně cca 20 přítomných členů komise, většinou předsedů národních členských růžařských společností. Růžová zahrada v Lidicích získala plný počet kladných hlasů a tím i Award of Garden Excellence. Výsledek hlasování byl uveřejněn a ocenění oficiálně předáno předsedovi Rosa klubu ČR na závěrečném ceremoniálu 17. celosvětového setkání členů WFRS v Lyonu v pondělí dne 1. června 2015.

Poznámka:

Hlasování o udělení ocenění mělo jeden závažný nedostatek. Sešel se totiž vysoký počet návrhů – 21, což komplikovalo výběr. Komise v následné diskuzi požadovala, aby do příští volby v roce 2018 v Kodani bylo připuštěno jen pět až deset návrhů a aby nadbytečné návrhy byly komisionálně odmítnuty. Bylo požadováno, aby kritéria pro výběr byla přehodnocena a bodování bylo kritičtěji aplikováno, aby nedocházelo k tomu, že výsledné průměrné bodové hodnocení bylo v rozmezí 4,1 až 5 bodů, jak tomu bylo v Lyonu.

Předsednictvo WFRS bude nadále dbát na to, aby ocenění bylo skutečně aktuální. Doporučilo proto, aby stav oceněných zahrad byl v intervalu asi pěti let zkontrolován a v případě zjištění závažných nedostatků bylo dobrozdání oficiálně odvoláno.

Dr. Josef Thomas

Zájezd do Anglie s návštěvou Austinova rozária a zahradnictví

byl bohužel 18. 2. t.r. zrušen pro nedostatečný počet zájemců.

Majitel CK však přislíbil, že bude se stejným programem uskutečněn v příštím roce.

Proto sledujte už během listopadu nabídku na: www.cz-zajedy.cz
(info@pptourist.cz) a nezapomeňte se co nejdříve přihlásit.
Austinův podnik opravdu stojí za pozornost pěstitelů a milovníků růží.

Mgr. Miroslava Dostálová

Zpráva o Letním setkání členů na Růžovém paloučku v neděli 5. července 2015

... ..

K účasti na Letní setkání členů Rosa klubu ČR, a to na Slavnost na Růžovém paloučku u Litomyšle, se přihlásilo jen 10 členů! Vzhledem k tomu, že doprava k Růžovému paloučku je komplikovaná, dohodli jsme se písemně, že se sejdeme v 12:30 u nádraží v České Třebové a k Růžovému paloučku pojedeme mikrobusem a v 17 hod. opět zpět k nádraží. Cestu mikrobusem hradil Rosa klub. To se celkem zdařilo, bylo to však v době letošních veder, takže se jedna účastnice omluvila ze zdravotních důvodů, a dobře udělala. Na shromáždění jsme si mohli vybrat místa ve stínu a vyslechnout celý program s úvodní hymnou, projevem profesorky Ilnerové, projevem Mgr. Pechance, královéhradeckého biskupa církve československé husitské a dvou vstupů mužského Pěveckého sboru Vocatus ecumenicus z Jimramova. Celý slavnostní pořad trval

Mikrobus na Růžovém paloučku připravený k odjezdu

dvě a půl hodiny, byl akusticky dobře zajištěn. Pak následoval estrádní pořad z populárních písniček podaný souborem Jožky Černého z Břeclavi a k tomu jsme si mohli prohlédnout památník i skutečný růžový palouček – růžařský komentář Dr. Žlebčíka je na str. 13. V zázemí slavnostní akce bylo zajištěno i občerstvení.

Účastníci Letního setkání členů byli spokojeni.

jt

Výsledky XXXIII. ročníku mezinárodní soutěže novinek růží v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové – červen 2015

... ..

Skupina růží mnohokvětých

VSiSimred

Martin Vissers, Viva International BVBA – Belgie
86 b., **ZLATÁ RŮŽE MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ**

RT 05 415

Rosen Tantau – Německo,
84 b., 1. cena

Stuttgartdia | KORbalogo

W. KORDES' Söhne Rosenschulen – Německo,
81 b., Čestné uznání

06.4306.8 | EVEpila

Les Roses Anciennes André Eve – Francie,
81 b., Čestné uznání

Skupina růží velkokvětých

AM-706-VK | MEIZIRAPH

Alain Meilland, MEILLAND INTERNATIONAL –
Francie, 84 b., 1. cena

07.5003.3 | EVEnic

Les Roses Anciennes André Eve – Francie,
83 b., Čestné uznání

Cherry Lady | KORladcher
W. KORDES' Söhne Rosenschulen – Německo,
83 b., Čestné uznání

AM-901-VK | MEIAGADOU
Alain Meilland, MEILLAND INTERNATIONAL –
Francie, 82 b., Čestné uznání

Skupina růží pokryvných

FAMILA
Bohumil Petruželka – Česká republika,
74 b., Čestné uznání

Skupina růží sadových

WOLLERTON OLD HALL | AUSBLANKET
David Austin Roses – Anglie
77 b., 1. cena

REUQUAD
Reuter Frères, La Réussite de la Rose – Francie,
74 b., Čestné uznání

Skupina růží pnoucích

AM-116-PN | MEIPTORIUS
Alain Meillard, MEILLAND INTERNATIONAL –
Francie, 83 b., 1. cena

Florentina | KORtrameilo
W. KORDES' Söhne Rosenschulen – Německo,
83 b., Čestné uznání

Zumba | POULcy025
Pernille and Mogens
N. Olesen, Poulsen Roses –
Dánsko
78 b., Čestné uznání

Dámská soutěž o nejkrásnější velkokvětou růži roku 2015

Avec Amour | Tan04341

Rosen Tantau - Německo

Dámská soutěž o růži s nejkrásnější vůní roku 2015

Gräfin Diana | KORdiagraf

W. KORDES' Söhne Rosenschulen - Německo

Soutěž návštěvníků o nejkrásnější růži roku 2015

Gorgeous | Poulpmt009

Pernille and Mogens N. Olesen, Poulsen Roses - Dánsko

Avec Amour | Tan04341

Rosen Tantau - Německo

La Villa Cota | KORbamflu

W. KORDES' Söhne Rosenschulen - Německo

Stanislav Konšťacký, místopředseda Rosa Klubu ČR

Václav Koula, organizační výbor soutěže

Zprávy z ČZS

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

V květnu 2015 vyšel nový Zpravodaj ČZS 1/2015, který vysvětlil nutnost registrace všech ZO i SZO u rejstříkového soudu. Ústředí ČZS vydalo k tomu podrobný návod. Rosa klub ČR tuto proceduru absolvoval, snad se zdárným koncem. Věstník obsahuje soupis zahrádkářských akcí do konce roku. Doporučujeme si ho přečíst. Zpravodaj je možné si stáhnout na www.zahradkari.cz v sekci Dokumenty.

Výbor

Několik slov o suchu

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Tak to máme za sebou a můžeme jen čekat, jaké další překvapení nám počasí plně extrémů připraví. Nemám po ruce meteorologické údaje, ale snad ani potřeba nejsou. Každý jsme cítili, že tropické a suché počasí bylo nad naše zvyklosti. Přes prázdniny přešly nejméně tři vlny vedra s naprosto jasnou oblohou. Mezitím se sice ochladilo, ale žádné velké srážky to nepřineslo. Bouřky byly pak opravdu místní.

V divoké přírodě bylo možno pozorovat postupné sklápění listů nejprve odpoledne, pak po celý den, pak usychání listů, pak bylin, pak větví dřevin a nakonec celých keřů i stromů. V zeleni poznamenané moderní civilizací mohlo úplně uschnout vlastně kdekoli a kdekoli. Šlo zde spíše o to, jak poctivě byla svedena voda do kanálů.

V letošním létě usychaly tedy i staré stromy; mnohá stromořadí bříz a jeřábů ptačích prořidnou. V parcích a zahradách bylo možno vidět částečně i zcela uschlé rododendrony, kanadské borůvky, okrasné vrby, smrky, jedle, cypřišky, japonské javory, weigelie a mnoho dřevin u nás vzácných. Nutno říci ovšem, že příroda je mocná čarodějka a v září ledacos oživlo a po vynuceném období klidu dokonce někde zakvetly třeba rododendrony a třešně. Pokud jde o zeleninu, jistě jste si všimli, že i přes poctivé zalévání v tom vedru přestaly nakvétat fazole, cukety i rajčata.

A co naše růže? Kupodivu obstály dobře a dalo by se říct, že mnohde dokonce bez zalévání. Jistě byly zničeny nejprve květy, pak poupata a následně ustalo tedy kvetení, ale rostliny přežily. Školkaři při očkování museli pozorně sledovat mízu. Jestliže ovšem ani v září, kdy píšu tyto řádky neprší, je druhá vlna kvetení úsporná. Tam kde je rozvedena voda v hadicích po zemi a mohlo se zalévat, dopadlo letos vše dobře. Navíc suchý vzduch zasadil tvrdou ránu houbovým chorobám. Zejména jsme pozorovali málo padlí na tradičně k němu náchylných lodyhách jednou kvetoucích pnoucích růží.

Doufejme, že počasí bude teď chvilku normální, protože všeho moc škodí. Podzimní deště růže zotaví, jinak zalévejte, je-li čím.

jž

Hnojivé a léčivé přípravky na posílení rostlin

... ..

byly tématem přednášky Ing. Heleny Vlašínové, PhDr. Její obsah mě velice zaujal, protože i já jíchy používám. Předpokládám, že o tyto přírodní přípravky projeví zájem i další členové Rosa klubu a proto se s nimi chci o tyto informace podělit.

Proč používat výluhy z rostlin?

Mají optimální poměr živin, působí preventivně, protože mobilizují obranyschopnost ošetřovaných rostlin. Používáme je především v období zvýšeného nároku na živiny k posílení oslabených rostlin – tekuté hnojivo je rychle přijímáno. Nezatěžují životní prostředí, neovlivňují negativně půdní mikroorganismy ani pH půdy, nesplochují se do spodních vrstev půdy a jsou zadarmo.

Nevýhoda

Vyžadují určitou investici na nádobu (ne kovovou) a náš čas i práci při jejich přípravě. Také zápach vznikající při rozkladu organické hmoty. Ten lze poněkud zredukovat přidáním mletého vápence nebo malým množstvím tinktury kozlíku lékařského (*Valeriana officinalis*).

Hnojivé jíchy

jsou dokonale vykvašené a zapáchají, dřeviny jimi hnojíme 1x měsíčně, avšak nejdéle do konce května, aby mohly dobře vyžrát pletiva.

Použijeme: 1 kg nasekaných čerstvých (nebo 100 -200 g sušených) rostlin na 10l vody, nádobu zakryjeme přes lať (kvůli přístupu vzduchu), doba kvašení asi 14 dní (závisí na teplotě – hotový zákvas vytvoří pěnu). 10l hnojůvky vystačí na plochu 1250 m², ředění 1:10 až 1:20 odstátou vodou. Neaplikujeme za slunce, za větru, ani před deštěm, ale nejlépe na vlhké rostliny a půdu.

Obzvláště vhodné pro zákvasy jsou následující rostliny nebo jejich směsi:

kopřiva – vyvážené a léčivé hnojivo pro růže, trvalky, letničky, bobuloviny, aromatické rostliny a zeleninu (s výjimkou luskovin a cibulovin). Je bohatá na N, Ca, F, K, Mg, Si, podporuje tvorbu chlorofylu a odolnost vůči houbovým chorobám, tvorbu humusu a půdní mikroflóru, urychluje zrání kompostu.

kostival lékařský – obsahuje N, K, Ca, mulč z kostivalu odpuzuje plzáky,

pampeliška – obsahuje mnoho minerálů,

černý bez – 1,5 kg čerstvé natě (i květ) na 10l vody, jícha působí proti hryzcům (naředěná přímo do děr), ředění 1:10 jako prevence proti houbovým chorobám,

další plané rostliny: mydlice lékařská, jitrocel kopinatý, kokoška pastuší tobolka, ...

Plevele se semeny cedíme přes punčochu, abychom zamezili jejich šíření.

K ochraně a prevenci chorob a škůdců používáme **čerstvé, neprokvašené jíchy** – maximálně po 14 denním luhování. dále odvary – rostliny namočíme přes noc, poté 30 min povaříme a scedíme, nebo jako studené výluhy – po 24 hod máčení. 1 až 2 denní výluh ještě nezapáchá. Postřiky se provádějí pomocí staré malířské štětky (u postřikovače by se ucply trysky).

Vhodné jsou následující rostliny:

heřmáněk pravý – zvyšuje odolnost proti chorobám a škůdců

mořidlo na semena: 2 čajové lžičky suchých květů, ¼ l vroucí vody, 10 min vyluhovat, semena namočit přes noc a poté vysévat

kozlík lékařský – zvyšuje vitalitu rostlin, posiluje jejich obranyschopnost a přijímání živin z půdy

mořidlo na semena: 1 čajová lžička prášku z kořene rozmíchat ve 3 l vody

řebříček obecný – prevence houbových chorob: 500 g květů svařit a doplnit do 10 l, po 3 dnech scedit a po zředění 1:1 aplikovat postřik – odvar z kořenů obsahuje mnoho draslíku, podporuje růst, rozvoj mikroorganismů, silic u léčivých u léčivých rostlin

kopřiva dvoudomá – čerstvá jácha: 100 g na 1 l vody, ředění 1:10, aplikace každých 14 dní proti sviluškám, obalečím, molovce, neředěný výluh proti mšici a mravencům (opakované polévání cestiček)

přeslička rolní – 1,5 kg čerstvé natě 1 den vyluhovat v dešťové vodě, potom 1 hod povařit, doplnit do 10 l, ředit 1:5 až 1:10 a aplikovat jako postřik na list nebo na půdu, případně jako zálivku, má posilující účinek, působí jako prevence proti houbovým chorobám (padlí, černá skvrnitost, padání klíčnicích rostlin),

v podobě čerstvé jíchy kvašené 4 – 6 dní a ředěné 1:5 působí proti mšicím a svilušce snovací; neředěná, aplikovaná na půdu v okolí rostlin působí proti plžům; proti rzi použijeme odvar v kombinaci kapradinami,

kaprad' samec – odvar nebo výluh jako prevence houbových chorob a zálivkou na půdu proti slimákům

pálivá paprika – odvar působí proti mšicím a žravému hmyzu

cibule – 1 kg slupek a zbytků natě na 10 l vody, nechat kvasit 8 – 10 dní, ředit 1:10, postřik posiluje obranyschopnost a působí proti plísni šedé

česnek – 100 g krájených stroužků přelít 1 l vroucí vody, nechat vyluhovat a scedit, doplnit do 10 l, ředit 1:7, postřik proti kadeřavosti broskvoní (každé dva týdny)

rajčata – 1 kg zálístků nechat kvasit 14 dní v 10 l vody; zalévá se půda a sazenice jako ochrana před slimáky

vratič obecný – 30 g sušených květů krátce povařit v 1 l vody, ředit 1:3, postřik jako prevence padlí 1x týdně

Účinek všech přípravků můžeme zvýšit přidáním stvolů mydlice lékařské, případně 1% mazlavého mýdla nebo 3% lihu. Tím zlepšíme jejich přilnavost k listům.

Mgr. Miroslava Dostálová

Bezejmenné krásky aneb odpuštěné(?) hřichy

... ..

Bylo to snad někdy před deseti, dvanácti lety. Schylovalo se k jedné z etap **úprav parku u Domova sv. Josefa, který sídlí v budově bývalého jezuitského kláštera v Žirči u Dvora Králové nad Labem**. Úpravy obnášely ošetřování dřevin, dosadby, ovšem také kácení stromů. Věděla jsem, že ve spodní části parku nezůstanou všechny vzrostlé jasany a věděla jsem také, že přímo z kořenových náběhů jednoho z nich vyrůstá vcelku nenápadná růže, která i ve stínu vždy na přelomu května a června upoutává pozornost svými prázdnými, sytě karminovými květy. Druh jsem nedokázala určit.

Tušila jsem, co bude obnášet likvidace pařezů i plánované terénní práce v parku a budování důkladných dlážděných cest, po nichž by se mohli pohybovat dobře vozičkáři – obyvatelé domova, který se specializuje na pomoc lidem s roztroušenou sklerosou.

Záměr byl jasný. Zachránit zvláštní růži, uchovat ji a rozmnožit. Žádat tehdejšího správce parku o svolení se mi z různých důvodů nechtělo, zvolila jsem tak zvanou metodu „za šera“ nebo také „nenápadně“, což, jak ví každý zapálený sběratel řízků a semen a odnožů nemusí být vždy totéž.

Růže - Žireč

Botanickým ryčkem se mi povedlo z velmi tvrdé půdy doslova vydrápat několik kousků kořenů i s výhonkem. Pečlivá následná domácí péče se vyplatila. Keříky zmohutněly, šíří se po zahradě, poskytují další množitelský materiál a každým rokem vítají nadcházející léto velkým množstvím květů. Snášejí dobře polostín a ozdobí i zákoutí, ve kterých by člověk růže neočekával. Jak se původně růže do parku v Žirči dostala a o jaký se jedná druh, případně odrůdu, to stále nevím. Ale krásná je v každém případě.

Červenec 2008. A rodinná dovolená. A výlet do poměrně fádni rovinaté krajiny poznamenané těžbou hnědého uhlí ve spolkové zemi Brandenburg. Cíl: technická památka **Abraumförderbrücke F 60 Lichterfeld nedaleko Finsterwalde**.

Pro ty, kdo nejsou na rozdíl od mého manžela, absolventa báňské vysoké školy, znalci v oboru, mohu jen dodat, že smyslem výletu bylo ukázat dětem železné monstrum. Příšeru, která před ukončením těžby hlodala zemskou kůru a v některé fázi procesu přemístování hmoty přes různá ramena a pásy vypadávalo kdesi hnědé uhlí. Ale těžba už se nevyplácela, byla zastavena a místním nezaměstnaným zbyl zjizvený kraj a starost, co dál. Besucherbergwerk – muzeum těžby, přiláká aspoň pár turistů a podnikavá dcera pekaře a rolníka z přilehlé vesnice je začala vozit formanským vozem s koníky po planině, kam je jinak vstup zakázán a kde živoří sem tam borovičky, nějaká břízka, plazivá vrba či jeřáb a v proláklínách se tvoří jezírka a slečna hrdě vykládá návštěvníkům, jak pěkně probíhá rekultivace.

Manžel svého času rozhodl, že pro dvě nejmladší děti (tehdy dvou a čtyřleté) bude vhodnějším zážitkem právě jízda povozem, zatímco on si se staršími prohlédne rypadlo. Dobře. Jízda netrvala dlouho a co dál na parkovišti? Bylo po německém způsobu pěkně upravené. Vydlážděné a s ostrůvky vzorně osázenými stromy, keři a – a teď to přijde – růžemi.

V Čechách jsem se opakovaně setkávala ke své lítosti s až zarpulitým odporem vůči pokryvným a keřovým růžím ve veřejné zeleni. Argumenty byly směšné („růže trhají ženám sílonky“ apod.) A zde, na místě odlehlejší a bezvýznamném, mezi auty, bylo nahusto drobnolistých růžiček s krémovými květy. Ze zájmu a snad i trochu z nudy, zrodil se mi v hlavě nápad... Výsadbám přece neuškodím. A už jsem namáčela ubrousek vodou z láhve na pití a balila do něho skutečně malý kousek výhonku s kořínky. Můj úlovek přečkal další cestování, růže je vitální a už vím, že v lepších podmínkách než na parkovišti spíše tvoří obstojný keř. Kvete jednou a časně a kulaté šípky se zbarvují černě. A stačí ukopnout kus keříku a poslat pozdrav od Abraumförderbrücke F 60 dál. Nemám šanci zjistit název odrůdy, v Německu se podobných růží používají velice správně a moudře desítky. Ale snad mi to půvabná růžička odpustí. Pro mě je to zkrátka F60 a zároveň vzpomínka na útlý věk mých ratolestí.

Růže „F60“

Znáte **Růžový palouček**? Asi nemístný dotaz mezi milovníky růží. Ale já nemám na mysli ono místo u Litomyšle opředené pověstmi (Starými pověstmi českými). Mám na mysli **loučku se stromy na polské hranici, nedaleko Žacléře, u cesty, kterou se J.A. Komenský měl ubírat do exilu**. Dostanete se tam hezkou procházkou z rozcestí u Černé Vody. Minete několik pomníčků a křížků a barokní sochu sv. Anny a na paloučku uvidíte pamětní desku J. A. Komenského. A tam jsem před lety objevila v příkopě růži s ostnatými šípky. Splývala s ostatní vegetací, s keři a stromy, a prorůstala skrz udusaný štěrk zpevňující okraje cesty. Pečlivě jsem vybrala kameny až na vrstvu místní typicky načervenalé zeminy. Vyprošťovala jsem roztřepané šlahouny růže, které byly zakráceny při vysekávání příkopu. Myslím, že jsem tehdy neměla s sebou ani lopatku. Ale kořenové řízky se ujaly. Růže se rozkošatila, dobře odolává konkurenci v mé zahradní džungli a já mohu pozorovat, jak jsou už na lůžku a kalichu květů růžové barvy výrazně patrné mírně narezlé husté ostny. Druh si určit netroufám. Ale kdyby snad někdy měla tato růže z příkopu u cesty k Růžovému paloučku zmizet, dokázala bych tam opět nastěhovat její potomky.

Růže z cesty k Růžovému paloučku u Žacléře

Zuzana Kazimiriowska

Jak je to s růží na Růžovém paloučku

... ..

Patrně máte z letního setkání Rosa klubu 2015 na Růžovém paloučku u Litomyšle zde prodávanou brožuru. Popisuje se podrobně historie mnoha setkání lidu, ale jako růžaře by nás měla zajímat i ona růže, která dala místu jméno.

Hned na první straně knížky se můžeme dočíst:

„Vlastní Růžový palouček je plocha o výměře asi 350 m², porostlá zvláštním druhem růže – Rosa gallica – růže francouzská, také růže stepní nebo paloučská. Tento druh se u nás jinde nevyskytuje. Je neobvyklý tím, že připomíná spíše bylinu než dřevinu, nemá trny, pouze ostré chloupky na stoncích. Kořen je kolmý, několik metrů dlouhý. Husté a nahodilé zapojení divoce rostoucích rostlin neumožňuje jejich okopávání, pouze je z nich na jaře odstraňována stařina. Růže kvetou od konce května do počátku července, každý jedinec však kvete velmi krátce – jeden až tři dny. Barva květu je červená až karmínová.“

Mnohé informace zde nejsou pravdivé a dovolil jsem si na ně upozornit podtržením.

Situaci bych vysvětlil asi takto. Obyvatelé si už velmi dávno povšimli porostu růže, který v době květu budil pozornost červeně růžovou barvou květu. Byla tedy na první pohled jiná, než je světle růžová barva obecně rozšířené růže šípkové. Na paloučku rostla a roste růže galská, která je také nazývána růží francouzskou, keltskou, provensálskou či nízkou, ale určitě se neužívá název růže stepní nebo dokonce paloučská. Česká jména rostlin vycházejí z naší Květeny či určovacích klíčů, nelze si je dělat libovolně. Jak již název napovídá (Rosa gallica, píšeme kurzivou) neroste jen v Čechách nebo dokonce jen na Růžovém paloučku. To by byl opravdu u růží celosvětově velký unikát (endemit s velmi omezeným územím výskytu). Takový případ může u rostlin nastat v důsledku výrazně jiných podmínek na stanovišti, než jsou v kraji (jiná půda, sucho) nebo na okraji areálu příbuzného druhu jeho změnou. Nic takového evidentně na Růžovém paloučku není.

Ojedinělý květ růže galské na Růžovém paloučku v den slavnosti

Růže galská je rozšířena v značně rozsáhlém území. Roste v jižní a střední Evropě, Malé Asii na Kavkaze. Má z evropských růží největší květy a podstatným způsobem se podílela na vzniku kulturních odrůd růží. V ČR se růže galská vyskytuje roztroušeně v nížinách a teplých pahorkatinách. I když lokalit výrazně ubývá (je zařazena mezi ohrožené druhy naší květeny), je známo mnoho míst výskytu. Tato růže neroste v hustých stinných lesích, ale vždy na místech alespoň částečně slunečných; tedy na leso-

stepních stráních, na mezích, náspech, kolem polních cest, ve skalních štěrbinách, na pastvinách a na okraji lesa. Proč se stala předmětem pozornosti právě u Litomyšle? Pravděpodobně porost zaujímal větší prostor, než je obvyklé a byl v době květu v krajině nápadný. Místo mohlo být proto ušetřeno i při obdělávání polí v okolí.

Růže v každém případě je evidentně dřevinou. Lodyhy rostou ze země vzpřímeně a jsou málo větvené. To, co na nich

Odkvetlá růže galská a záhon červených floribund v den slavnosti

vyrůstá, se správně jmenuje osten; nikoliv trn. Ostny jsou štíhlé, jemné a přímé. Rozrůstání růže galské napomáhají povrchové kořeny, z nichž pak vyrůstají další výhony. Nejedná se tedy v žádném případě o kolmý kořen několik metrů dlouhý.

Nelze odhadnout, kolik je v porostu jedinců. V knížce uváděná doba květu jeden až tři dny se může týkat jediného květu, nikoliv však celé rostliny, která má květů i stovky.

Růže galská u nás odkvétá v závislosti na počasí koncem června. Později jsou květy opravdu jen ojedinělé. Je tedy s podivem, že se až na vzácnou výjimku (25. 5. 1921) vždy na Růžovém pahloučku konají slavnosti až v červenci nebo dokonce v srpnu; tedy v období, kdy je porost růže nenápadný a nevzhledný. Celkový estetický dojem se potom snaží napravit červené růže ze skupiny floribund. Tyto ovšem nemají s tradicí místa nic společného. Navíc jsou zde nevhodně promíchány dvě odrůdy.

I když je růže galská druh nenáročný a vysoce mrazuvzdorný, z hlediska dlouhodobého udržení jejího porostu je třeba doporučit následující opatření.

Nedovolit zastínění plochy okolními stromy. Velmi nebezpečné mohou být dále keře svídy, pámelníku, trnky, ostružiníku, hlohu, ale i růže šípkové. Odstraňovat důsledně též mladé rostliny okolních dřevin, které se budou objevovat ze semen do porostu zanesených. V předjarním období je potřeba až u země vyřezávat nejstarší často již prosychající výhony růže. Porost se tím bude průběžně zmlazovat. Na volných místech nebo při okraji je vhodné půdu odrýt, odvést a nahradit kompostem (z listí v areálu). Nepoužívat rašelinu, ale vždy substrát s neutrální půdní reakcí. Protože se během desetiletí půda vyčerpává, přichází v úvahu i plošné přihnojení plným minerálním hnojivem po úklidu plochy v předjaří. Ideální by bylo nechat udělat půdní rozbor (směsný vzorek z několika míst v úrovni kořenů růže).

Pokud jde o další růže, vyjímaly by se na památném místě lépe botanické druhy podtrhující přírodní charakter prostoru, než zahradní vysoce prošlechtěné odrůdy. V úvahu přicházejí naše druhy na první pohled odlišné od růže šípkové, které sice kvetou přibližně ve stejnou dobu jako růže galská, ale mají mnohdy později navíc i okrasnou hodnotu svými šípkami.

Vhodné jsou (pokud není jinak uvedeno, je květ růžový, prázdný):

- Růže májová (*Rosa majalis*, syn. *R. cinnamomea*), výška jen asi 70 cm, nejčasnější doba květu
- Růže bedrníkolistá (*R. spinosissima*, syn. *R. pimpinellifolia*), výška 80 cm, bílý květ, černé šípky
- Růže převislá neboli alpská (*R. pendulina*, syn. *R. alpina*), výška 150 cm, skoro bezostná, velmi dlouhé šípky
- Růže sivá (*R. glauca*, syn. *R. rubrifolia*), výška 280 cm, sivě namodralé listy, výskyt na Slovensku

Každý druh by musel být vysazen jako větší skupina sazenic od dalších dostatečně oddělená udržovaným trávníkem. Růže (i původní galská) by byly označeny trvanlivými popiskami.

Růžový palouček je dosti známé místo. Jeho význam byl a bude hlavně v kulturní oblasti, ale také botanické informace vztahující se k tomuto místu by měly být pravdivé a takové šířeny dnes i třeba též prostřednictvím internetu. Musíme také doufat, že až bude Spolek přátel Růžového paloučku uvažovat o dalším vydání knížky, obrátí se i na některého botanika či zahradníka.

Jiří Žlebčík

Z Čejče nejen podnože

... ..

Podnožový šípek

Při cestách za našimi růžovými školkami se tentokrát podíváme na jižní Moravu. Čejč leží v opravdu malebné krajině. Mírné kopečky i strmé stráně, kterým se tady říká špidláky; ty první jsou ideální pro révu, meruňky a broskve, ty druhé stále porůstá stepní květena. Kde je víno, jsou i vymalované vinné sklepy.

Vraťme se však k růžím. Snad každý náš aktivní pěstitel růží zná zahradní firmu manželů Škápíkových. Podnožový šípek z Čejče je zárukou té nejvyšší kvality, vyrovnanosti a včasné zásilky. Sklízají se zde a prodávají meruňky a broskve, pěstují četné dřeviny.

Raritou v nabídce jsou ovšem nejnáročněji zapěstované růže stromkové v nádobách. Některé jsou očkované ve výšce dokonce až 2,5 m; jiné mají dvě korunky pod sebou s různými odrůdami. Nutno zde dodat, že i tyto vrcholy zahradnického umění jsou nabízeny za rozumné ceny. Sortiment je volen tak, aby uspokojil každého zájemce z hlediska skupiny a barvy. Nejoblíbenější a tedy i nejprodávanější z asi 50 odrůd jsou velkokvěté čajohybridy 'Helenska', 'Kardinal', 'Nočná Panna', 'Orient Express'; mnohokvěté floribundy 'Josephine Bruce', 'Travemünde', pnoucí růže 'Super Dorothy', půdopokryvné 'Red Cascade' a 'Scarlet Meidiland', bourbonka z roku 1851 'Louise Odier'.

stromkové růže manželů Škápíkových

Kam je vysadit? Unikátní růže vyžadují zvláštní umístění. Tedy zákoutí u zdi, altánků, teras, kde vzbuzují obdiv návštěvníků zahrady. Nepatří na místa větrná, zastíněná jinými rostlinami či ohrožená padajícím sněhem ze střechy. Stromkové růže se spíše hodí do zahrad s pravidelnými geometrickými tvary, než pro skoro volně ponechané přírodní plochy.

Můžeme vysadit jedinou růži, ale také předsadit stromkové růže na nižším kmínku. Z jiných rostlin se do blízkosti hodí například levandule, šanta, yzop a další středomořské rostliny. Stromkové růže nenápadně avšak důkladně vyvážeme k opoře. Nepoužíváme tenké dráty nebo jiné zařezávající se materiály.

Pro zimní ochranu se jeví nevhodnější proplést korunku chvojím a pak celou obalit netkanou textilí nebo pytlou. Tak na zahradě vyberte vhodné místo a hodně zdaru.

Ing. Renáta Škápíková, Francouzská 24, 696 14 Čejč
Mobil: +420 602 546 404, Email: r.skapikova@tiscali.cz
Web: www.merunky-broskve.prodejce.cz

Čejč je dobře dostupný autobusem z Brna.

Jiří Žlebčík

'Scarlet Meidiland'

'Louise Odier'

'Helenka'

'Kardinal'

'Nočná Panna'

'Orient Express'

Křest Urbanova čajohybridu 'Franzi und Sopherl'

... ..

V příštím roce zorganizuje Rosa klub ve spolupráci se Správou hradu Konopiště křest růže 'Franzi und Sopherl', alespoň doufám.

V loňském roce jsme vzpomínali na začátek první světové války i na tu smutnou předeheru, na atentát v Sarajevu, kde byli dne 28. června 1914 atentátníkem Gavrilem Principem smrtelně zraněni arcikníže Franz Ferdinand d'Este a i jeho choť hraběnka Žofie Chotková a ještě téhož dne zranění podlehli. Okolnosti byly široce popisovány a analyzovány, tehdy, v průběhu staletí a opět při stoletém výročí. Hledat v tom logiku, racionalitu, je obtížné. Proč císař pořádal vojenské manévry právě v Bosně-Hercegovině, které před několika lety získal a okupoval? Proč tam jel arcikníže, následník trůnu? Proč tam jel s manželkou? Proč to využili panovníci velmocí k rozpoutání vzájemné války, místo toho, aby se sešli a nějak to diplomaticky urovnali, byli přece vzájemně příbuzní, zemřel přece jejich příbuzný? Byly tu bohužel jiné převažující objektivní důvody a mocenské záměry, které zvítězily.

Proč Jan Böhms nepojmenoval některou ze svých nesčetných růží po tomto manželském páru? Jejich vzájemná láska a oběť, kterou přijali, aby se mohli vzít, byla přece známa a romanticky opěvována. Byla nechuť připomenout Habsburky za první republiky, byť jen tu část, která byla nejvíce česká, ještě tak veliká, že by to ohrozilo obchodní úspěch? Byl mýtus o třístaletém temnu ještě natolik neotřesitelný, že jej nešlo porušit?

Při prožívání stého výročí sarajevského atentátu a jeho následků a po seznámení se historickými fakty uzrála ve mne myšlenka, že bychom mohli učinit krok k nápravě dluhu. Velice to podpořily aktivity kurátorky zámku Konopiště uspořádáním zvláštní výstavy o soukromém životě manželů i péči o růžový park při zámku. Tam nějaká růže věnovaná šťastnému manželskému páru vysloveně chybí. Když mi pan inženýr Urban sdělil, že by měl růži vhodnou k tomuto účelu a že je ochoten ji ke křtu předat, bylo rozhodnuto. Zdálo se, že zbývá jediný úkol, zvolit název té nové růže. Aby se jmenovala 'Atentát Sarajevo 1914' by bylo pro růži nevhodné. Název 'Vzpomínka na arcivévodu Ferdinanda a hraběnku Sofii Chotkovou' by byl sice výstižný, ale v rychlé dnešní době naprosto nevhodně dlouhý. Řešení navrhla paní Ing. Gabriela Kalinová, která je zběhlá v historii Habsburků a jejich etiketě, a to názvem 'Franzi und Sopherl', tak se totiž vzájemně oslovovali, a vyjádřilo by to i tu nepolitickou polohu zasvětit jim růži. Originální německá verze překlenuje i tu českou verzi 'Františku a Žofínko', která by se nevztahovala jen k tomuto konkrétnímu manželskému páru.

Shodou okolností jsem se mohl zúčastnit v Rakouském kulturním fóru prezentace knihy profesorky Almy Hannigové: Franz Ferdinand. Die Biografie. Její pojetí arcivévodě je pozitivní a zejména zdůraznila jeho záměr zasadit se o zrovnoprávnění českého království v asymetrickém Rakousko-Uhersku. Řekl jsem paní profesorce o tom nápadu. Byla potěšena, souhlasila s názvem 'Franzi und Sopherl', dokonce se nabídla, že zkontaktuje v té věci vnučata arcivévodě

v Artstettenu v Rakousku. Nejen splnila, ale i splnila. Potomci arcivévoddy neměli k názvu růže připomínky, považují jej za milý. Takže schváleno.

Nyní k růži samotné. Jde o čajohybrid vzniklý křížením růží 'Anna' (ŽE 80156) x 'Eiffel Tower' Ing. Josefem Urbanem v Hajanech. Má poloplný velký květ barvy starorůžové, až růžovořafalové. Keř je vyššího vzrůstu 80-100 cm, kvete bohatě a opakovaně, listy má velké, tmavě zelené, tužší, částečně odolné vůči chorobám.

Stromkové růže s pracovním názvem 'Naomi' u šlechtitele

Křest růže však má svá pravidla, která nelze porušit či zanedbat. Růže musí být při křtu samozřejmě přítomná. V případě existence historického rozária by tam měla být i vysázena. Měla by být na trhu. A to chce čas, aby byly naočkovaná v dostatečném množství. Vloni to bylo naprosto nereálné křest uspořádat, i když rok výročí byl nejhodnější. Nevyšlo to ani na kulaté výročí jejich svatby, letos v roce 2015. Uskuteční se tedy v roce 2016? Konkrétní datum však dnes nelze určit, bude zveřejněné na webových stránkách zámku Konopiště a na pozvánce v únorovém vydání zpravodaje č. 108. Doufám, že se křtu zúčastní i členové Rosa klubu, srdečně Vás zvú.

Dr. Josef Thomas

POZVÁNKA
na křest růže
'Franzi und Sopherl'

na zámku Konopiště dne ... 2016

k uctění památky na šťastné soužití a společné násilné smrti manželů
v Sarajevu arcivévoddy Františka Ferdinanda d'Este
a vévodkyně Žofie Chotkové z Hohenbergu.

Růži vyšlechtil pan Ing. Josef Urban z Hajan u Želešic
křížením růží 'Anna' (Urban 1980) x 'Eiffel Tower' (Armstrong 1963).
Je to čajohybrid s květem barvy starorůžové, s jemnou vůní, vyššího vzrůstu.

Srděčně zve Rosa klub ČR
ve spolupráci s NPÚ Konopiště.

Návrh pozvánky na křest růže 'Franzi und Sopherl'

Určování skupin růží

... ..

Vzhledem k mnoha dotazům, kdy se obtížně zjišťuje po tazateli i jen skupina, do níž by mohla růže patřit, jsem se odhodlal napsat jakýsi určovací klíč. Je sestaven podle stejných pravidel, jež známe z botanických klíčů; postupně by měl zájemce dovést k zjištění skupiny, do níž růže patří. Klíč by měl být jednoduchý, jednoznačný a přehledný. Příroda je ovšem samá výjimka a platí to i mezi růžemi. Nebude tedy možné určit do skupiny podle něj každou růži, ale věřím, že u naprosté většiny to možné je. Klíč je použitelný pro moderní zahradní růže; nikoliv pro zjišťování skupin historických růží nebo sekcí růží botanických. Pro úspěšné určování je nutné vycházet z normálně vyvinutých rostlin a květů. Nepoužitelné jsou tedy keře růží nacházející se v nevhodné půdě, v hustém porostu jiných rostlin, ve stínu, stálém suchu; růže krátce po výsadbě. Květy posuzujeme plně rozkvetlé a nepoškozené povětrností; poslední podzemní květy typické nebyvají.

- 1a Růže rostoucí u konstrukce a dosahující výšky alespoň 2 m (obvykle více), často s dlouhými ohebnými výhony **6**
- 1b Růže tvoří pevný hustý keř s větvemi vzpřímeně nebo mírně převislými. Minimální výška je zpravidla 120 cm, často však více **2**
- 1c Růže vzpřímeně rostoucí dosahující výše 50 až 120 cm (více na silně vyhnojené půdě a u konstrukcí nebo jsou delší ojedinělé výhony), často v záhonových výsadbách (záhonové růže) **3**
- 1d Růže kompaktně svými výhony pokrývající povrch půdy, vysoké zpravidla do 80 cm ...
..... **růže půdopokryvné (PK)**
- 1e Růže vysoké jen do 50 cm, tvoří kompaktní vzpřímeně rostoucí keříky .. **růže miniaturní (MI)**
- 2a Vzpřímené keře nejčastěji 2 až 3 m vysoké, květy jednoduché (s 5 plátky) velikosti zpravidla 3 až 6 cm, barva v různých odstínech růžové nebo bílá, jen zřídka červená nebo žlutá, kvetení pouze na počátku léta ..... **botanické (původní) druhy růží (B)**
- 2b Keře s květy volně plnými, někdy s prázdným středem, pokud jsou květy jednoduché (s 5 plátky) jsou velikosti alespoň 7 cm ..... **růže sadové (klasické), (S)**
- 2c Keře s nápadně vrásčitými lesklými listy, větve silně ostnitě, květy velké 8 cm a více, vonné, šípky velké, dužnaté, kulovité, kvetení se opakuje ..... **rugosa hybridy (Rh)**
- 2d Květy velké 8 cm a více, velmi hustě plné, často vonné a sklánějící se ... **anglické růže (A)**
- 3a Plně rozevřené květy alespoň 9 cm velké, plné (**růže velkokvěté, VK**) **4**
- 3b Plně rozevřené květy menší než 9 cm (**růže mnohokvěté, MK**) **5**
- 4a V květenství na lodyze jen 1 až 3 (zřídka 6) květů ..... **čajohybridy (ČH)**
- 4b V květenství na lodyze více květů **velkokvěté floribundy (floribundy grandiflory), (FG)**
- 5a V květenství na lodyze 4 až 9 květů, květy plné, velké 6 až 9 cm ..... **floribundy (FL)**

- 5b V květenství asi 10 květů, květy někdy s volným středem, velké 4 až 7 cm .....
 ..... **polyantahybridy (PH)**
- 5c V květenství desítky často jednoduchých květů velkých 2 až 5 cm ..... **polyantky (PL)**
- 6a Růže s květy plnými nebo i jednoduchými (5 plátků), ale pak velkými alespoň 7 cm, květy různých barev, kvetení často až do podzimu ..... **růže pnoucí (PN)**
- 6b Růže s květy jednoduchými (5 plátků), velkými do 6 cm, barva v různých odstínech růžové nebo bílá, kvetení pouze na počátku léta ..... **botanické (původní) druhy růží (B)**

jž

'Sympathie' (PN)

'Pink Spray' (PK)

'Coralin' (MI)

Rosa pendulina (B)

'Koré' (S)

'Hansa' (Rh)

'The Pilgrim' (A)

'Janina' (ČH)

'James Bond' (FG)

'Andalusien' (FL)

'Fortschritt' (PH)

'Katharina Zeimet' (PL)

18. celosvětové setkání přátel růží organizované WFRS v Lyonu ve dnech 26. května až 1. června 2015 – LYON Roses 2015

... ..

Program setkání

Nutno celkově uznat, že program setkání byl perfektně připraven, velmi bohatý a kvalitní. Překvapení začalo tím, že jsem při příjezdu do Lyonu, v asi 5 hodin ráno, dostal do ruky zdarma výtisk novin MATIN s přílohou s francouzsky i anglicky psaným uvítáním na Slavnost růží v Lyonu.

Hlavní akce setkání: uvítání, přednášky, jednání výborů komisí a závěrečný ceremoniál se konaly v moderním kongresovém centru na levém břehu Rhóny v severní části Lyonu v těsném sousedství velkého Parku de la Tête d'Or (u zlaté hlavy – podle ozdoby na bráně hlavního vchodu do parku). Vstupní hala kongresového centra i předsálí patra s jednacími sály byly bohatě vyzdobeny růžemi v kontejnerech, takže byly svěží po celou dobu setkání. Slavnostní zahájení se konalo ve velkém sálu centra s kapacitou snad 1000 míst, vybaveném výbornou audiovizuální technikou.

Příloha ranních novin MTIN

Organizace setkání

Snad s ročním předstihem byla na internetu k dispozici 46-ti stránková brožura s kompletním programem, s přihlašovací tiskopisem, na který přišla obratem odpověď o registraci, s pokyny pro platební styk, soupisem doporučených hotelů, s nabídkou dvou tras dvoudenních před-kongresových výletů (Provence nebo Alpy) a tří tras po-kongresových výletů (Ženeva, Baden-Baden, Alsasko; Paříž; zámky a zahrady v údolí Loiry), všechny pro omezený počet účastníků, kdo se včas přihlásil, měl šanci. Já jsem tu šanci získal.

První den dopoledne před zahájením se konala prohlídka Lyonu autokarem nebo návštěva zahrady manželů Masqueliereových, druhý den taktéž a odpoledne druhý den byla zorganizována návštěva zámku a zahrady de Bionnay a Soirée Beaujolaise (viz níže).

Následovaly po tři dny dopoledne přednášky v kongresovém paláci a vždy odpoledne zájezd do dvou růžových

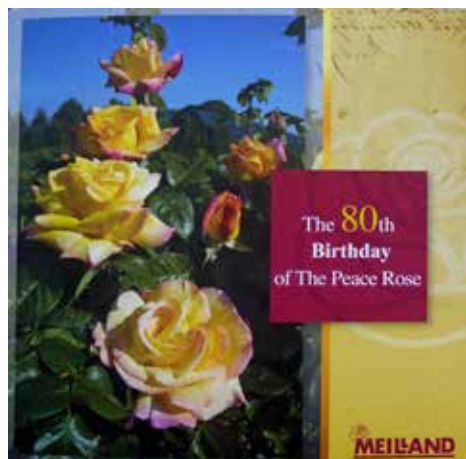
Pozvánka na Festival růží v Lyonu

školek a do staré čtvrti Lyonu, čtvrtý den zájezd do městečka Saint-Galmier (se silnou růžařskou organizací) a do Chamboeuf, rodiště zakladatele firmy Meilland (viz níže). Jeden večer se konal pro účastníky setkání velký ohňostroj na břehu Rhóny před kongresovým centrem. Odpoledne a večer se konaly schůze všech komisí a výboru WFRS. K tomu všemu město Lyon slavilo nezávisle na setkání **Festival růží**, s impozantní výzdobou všech parků růžemi i výstavou růží na magistrátu Lyonu, na kterou Lyoňané stáli ve frontě do půlky náměstí. Festival byl ale rozvržen od dubna do října, program festivalu měl 40 stran bohatě ilustrovaných, s pozvánkami do zahrad, školek, galerií a klubů.

Bylo dosti náročné stihnout vše podstatné. Takže nakonec jsem měl všeho dost a toužil jsem se vrátit domů a užít si svou vlastní pohodu a klidnější režim.

Podařilo se mi zvolit si hotel sice na opačném, pravém břehu Rhóny, ale poblíže kongresového centra, kam vedla přes řeku nově postavená lávka pro pěší, navíc cesta vedla nedávno založeným **Rozáriem botanických růží pojmenovaným de Saint Clair** (nepatří Lyonu, ale městům Caluire a Cuire na jeho severním obvodu), z nichž většina byla ještě v plném květu. Počet keřů 445, počet odrůd 445, počet botanických druhů 96, počet skupin růží 51. Bylo příjemné den co den procházet rozáriem ráno a večer. Když jsem tam šel první den byly keře ještě neoznačené, ale postupně se popisky objevily. Zaujala mne skupina růží s popisem *Rosa chinensis*, tak mohutného vzrůstu, jakou jsem dosud nikdy neviděl. Naštěstí mne pak někdo upozornil, že jde o omyl, že jen jediný nízký keř z té čtveřice je pravá *R. chinensis*. Dostali jsme CD se soupisem růží.

Registrace účastníků setkání byla značně zautomatizovaná. Dopředu jsme mailem dostali svůj kód, dle kterého jsme u přepážky obdrželi štítek na šňůrce s čitelně vytištěným jménem a zemí a s vloženými poukázkami na zaplacené výlety. Štítky pak sloužily k rychlému představování a seznamování. Obdrželi jsme též tašku plnou materiálů. Taška byla sponzorována firmou Meilland a oslavovala 80. výročí vyšlechtěné nejslavnější růže světa 'Gloria Dei', většina růžařů jí ale zná jen pod názvem 'Peace'. Snad někoho překvapilo, že jde o 80. výročí nejslav-

80. narozeniny slavné růže 'Gloria Dei'

K 50. výročí nejvoňavější růže vyšlechtil Alain prý ještě lepší

Kongresové centrum s lávkou přes Rhônu

Lyonská bazilika na Fourvière

nější růže. To je tím, že Francis Meilland ji nechal patentovat v roce 1935, a to pod názvem 'Mme A. Meilland', čímž byla míněna jeho babička Claudia Meilland, byla to současně vzpomínka na dopisy od dědy Antoina z dob první světové války. Bylo tehdy pravidlem, že vdaným ženám se tehdy ani dopisy nedoručovaly přímo, ale jako „manželce pana Antiona M“. Alain Meilland připravil i vzpomínku na 50. výročí růže 'Papa Meilland' tím, že vyšlechtil a uvedl na trh, jak říká vylepšeného 'Papa Meilland' pod názvem 'Jubilé PAPA MEILLAND'. Nechal jsem si ji v jeho závodu schválně utrhnout – zdá se mi, že lepší není.

Zahajovací ceremonie

Na Slavnostním zahájení setkání nás uvítal náš předseda Steve Jones a mimo jiné primátor Lyonu, a pak proběhlo defilé vlajek všech 39 členských zemí (v abecedním pořadí anglické abecedy, takže vlajka Czech Republic napochodovala jako devátá za vlajkou China) a po ní vlajka Denmark. Pro zpestření programu připravilo asi 50 děvčat módní přehlídku z pestrobarevných hedvábných látek umně obtočených kolem těla (protože město Lyon získalo svou slávu taky právě výrobou hedvábných látek v 19. století). Večer se konalo pro 600 účastníků party s jednohubkami a vínem dle libosti.

Přednáškový maraton

Přednášek bylo 26 v čtyřech porcích. První skupina byla zaměřena na historii pěstování a šlechtění růží v Lyonu a okolí. Šlechtitelé Claude Ducher, Joseph Pernet-Ducher, Jean-Pierre Guillot, Charles Mallerin, Dorieux, Laperriere, Gaujard, Croix, Felix, Meilland založili většinou vícegenerační závody a předávali si tak své utajované šlechtitelské zkušenosti, získali širokou klientelu a dosáhli toho, že **Lyon se stalo světově uznávaným městem růží**, včetně širokého okolí Lyonu a to téměř po dobu dvě set let. Prý to má hlubší důvody, že místní půda i počasí je obzvláště vhodné pro pěstování a šlechtění i řady dalších agrotechnicky důležitých rostlin. To vedlo k tomu, že v Lyonu existuje řada výzkumných ústavů, které se věnují šlechtění rostlin. V další

Výzdoba vstupní haly

Nástup k zahájení 17. setkání WFRS

Předseda WFRS Steve Jones, 2012-2015, zahajuje 17. setkání

Přehlídka lyonského hedvábí

skupině přednášek byly prezentovány výsledky výzkumu genetických vlastností růží, určili, které části genetického řetězce odpovídají za vůni růží, za opakování jejich kvetení, za reakci na prostředí apod. Další skupina přednášek představila rozária Austrálie, Německa a Francie. Závěrečná skupina přednášek byla věnována vůni růží. Anotace všech přednášek v angličtině je k dispozici v programu setkání na adrese www.lyon-roses-2015.org.

Pořadatelé oznámili, že po ukončení setkání budou přednášky uveřejněny celé na www.lyon-2015-roses/proceedings, ale dosud se tak nestalo. Škoda!

V Lyonu probíhala během WFRS setkání v Parku de la Tête d'Or 29. května též Mezinárodní soutěž nových růží, to se však nedalo stihnout. Jako vítězná růže byl vyhlášen čajohybrid ADAloriat šlechtitele Michela Adama a získal Cenu Maurice Carrona za nejkrásnější francouzskou růži.

Zajímavá byla **výstava barevných fotografií růží** v Parku de la Tête d'Or, ale i po městě. Byly velkoformátové, snad 2x1 metr pevně upnuté v rámech nebo podélně rozstřížené a zavěšené nad cestami a plandající se ve vánku. Zachycovaly vždy jen jediný květ v detailu.

ADAloriat, HT, šlechtitel Michel Adam, vítězná růže v soutěži v Lyonu 2015

Obálka prvního dne ze 17. setkání WFRS Lyon

Obálka prvního dne s HT 'Caroline Testout'

Výstava fotografií růží v Parku de la Tête d'Or

Festival růží v Lyonu, fontána růží na Place des Jacobins; foto převzaté od pana Udo Karla

Rozárium Saint Clair v Caluire a Cuire

Rozárium je schováno za stromy na pravém břehu Rhóny; v popředí je lávka ke kongresovému centru

Vstup do Rozária sv. Kláry v Caluir >

Rozárium Saint Clair, *R. chinensis*; jen ten nízký keř vpředu je pravý

Návštěva dvou růžařských školek

Autokary nás zavezli do **dvou růžařských školek** (ta zdobnělina v češtině školka je tady ale nemístná), a to **fírem Reuter a Meilland**. Každá z nich má roční produkci v řádu milionů keřů, většinou kontejnerované, pro domácí i zahraniční trh. Byly to desítky obrovských fóliovníků se zpevněnými cestami pro přepravníky, s technikou pro chlazení a ohřev vzduchu, pro postřik shora i závlivku spodem. Všude skupiny zaměstnanců v plné práci.

Jeden z četných fóliovníků firmy Reuter

Jeden z četných fóliovníků firmy Meilland

Návštěva růžových zahrad zámku Bionnay, Soirée Beaujolaise a Saint Galmier

Zámek Bionnay s okolním parkem v Lancenasu vlastní předseda Společnosti francouzských vydavatelství časopisů o zahradnické architektuře a ten uspořádal den otevřených dveří pro účastníky růžařského setkání, tedy pro 200 účastníků, kteří se včas přihlásili a zaplatili. A bylo to úžasné, skutečně jsme mohli projít celým přízemím zámku, do knihovny, do pracovny ředitele společnosti, tu a tam se podávalo šampaňské a něco na zub, pochopitelně celým parkem se staletými sekvojemi, s růžovými zahradami v anglickém, francouzském a italském stylu, kolem jezírka, po velkých trávnících, stromořadím, sám či ve společnosti skupiny spoluúčastníků, prostě jako host nějakého barona či aristokrata.

Nezapomenutelný zážitek.

Zámek Bionnay – toulky zahradou

Živá hudba k tomu patří

Rozárium ve francouzském stylu

Příjemné prostředí pro přátelský rozhovor

Na tento požitek navázalo přijetí Bratrstvem (kompaňons) řádu Beaujolais v jejich sídle Château de Montauzan ve Villefranche nad Saônou poblíž Macónu, tedy v srdci oblasti Beaujolais. Bratrstvo sdružuje vinaře dvanácti obcí oblasti. Cestou jsme projížděli vinicemi té oblasti. Překvapilo mne, že keře této révy jsou velmi nízké, snad do 60cm. Uvítání bylo oficiální, představenstvo bratrstva v plné parádě a velkém počtu s insigniemi předvedlo proces přijímání nových členů do svých řad, přijali předsedu WFRS Steva Jonse, tajemníka Malcolm Watsona a ještě dva další do svých řad, museli vypít na ex placatý pohár vína a přísahat Vuidons les tonneaux – Vypijme ten sud. Trvalo to přes hodinu. Naštěstí zůstalo jen u provolání, každý mohl při večeri vypít kolik, kdo chtěl.

Château de Montauzan ve Villefranche nad Saônou

< Mapa Družstva Beaujolais

Kompaňons nastoupeni v plné parádě

10 ti stránkovou propagační tiskovinu dostali všichni účastníci akce

Sledujeme přijetí předsedy do Bratrství řádu Beujolais

Slavnostní večeře v Beujolais

Z města Saint Galmier, které má slavnou historii a získalo řadu ocenění za aktivity pro občany, jsme moc neviděli, protože jsme přistáli v areálu místního koňského závodiště, kde místní růžářská organizace uskutečnila v kinosále čtvrtou sekci přednášek o vůni růží, ale napřed nás nakrmili. Nebyl to sice piknik (tj. na trávě), jak sliboval program, ale na stolech na trávníku se samoobsluhou, ale co hrdlo ráčilo. Zorganizovali i prodej poštovních známek a obálek prvního

Přivítání v Chamboeuf starostou a Alainem Meillandem

Začátek růžové uličky

dne. Dojemné bylo následující přivítání účastníků zájezdu v obci Chamboeuf mávající školní mládeží a místními růžaři. Pan starosta připomněl významnost obce pro růžařský svět jakožto rodiště dědy Alaina Meillanda, kterému věnovali celou jednu místnost v místním muzeu. Založili i růžovou cestu obcí a je nutno uznat, že řada domů a zahrad kolem nich byla velmi opečovaná a i parkoviště bylo zdobeno růžovými keři.

Růžové parkoviště

Pamětní síň na Antoina Meillanda

Zámky na Loire – Orleans – Nantes, po-konferenční čtyřdenní zájezd

Navštívili jsme jen dva zámky. Ten první byl **zámek Chambord**, jeden z největších ve Francii, jehož výstavbu zahájil a usměrňoval král Francie Francois I. (1515 – 1547). Měli jsme výbornou průvodkyni, která výklad přímo prožívala. Zámek je to dnes famózní, svou rozlohou i tvarem. Nejzvláštnější je vnitřní schodiště v hlavní budově, v donjonu, vedoucí až do věže. Podle průvodkyně je navrhl sám Leonardo da Vinci. Má navíc tu zvláštnost, že po každé půlobrátkce je možno průhledem vidět, kdo jde na druhém schodišti, nebo spíše, aby král mohl být viděn

Zámek Chambord vcelku

Věž s vnitřním schodištěm >

z druhého schodiště. Musel to být vysloveně showman, který využil každé příležitosti, aby byl spatřen. Kvůli tomu taky nařídil velikost zámku, aby mohl pozvat a samozřejmě ubytovat dost hostů, které navíc během svého pobytu na zámku obměňoval. Jak jsem se nedávno dověděl, byl právě král Francois I. tím, kdo koupil nejslavnější obraz Monu Lisu, který je nyní jako národní majetek vystaven v Louvru.

Zámek Villandry a jeho zahrady

Tak to byl další požitek! A můžete se pokochat a posoudit chválu sami zhlédnutím spousty videí na internetu na adrese: www.Villandry.fr (Villandry, čti vijandry). A jako zvláštní pozornost zámku: tištěný průvodce v češtině (a dalších slovanských jazycích): dvě osmistránková leporela pro zámek a zahradu. Měli jsme mladou průvodkyni v angličtině, která to zvládla nás během dvou hodin provést s výkladem zahradou i zámkem. Zámek byl postaven v roce 1536 Jeanem de Bretonem, ministrem financí krále Františka I. na pozemku středověkého hradu. Je zajímavé, že Breton si nechal v rámci výstavby zámku Chambord vystavět model zámku Villandry, a prošlo mu to! Následující majitel od r. 1754, markýz de Castellane, nechal zahradu přestavět do anglického stylu. Zámek byl ušetřen před vyrabováním během Francouzské revoluce jen díky včasné konfiskaci a tím, že císař Napoleon zámek udělil svému bratru Jerômeu Bonapartovi. A až následující majitel od r. 1906, Joachim Carvallo, zahradní architekt, vrátil zahradě i zámku renesanční styl a harmonický soulad (dům bez zahrady je jako tělo bez duše!). Dnešní majitel, pravnuke na zámku pochopitelně nebydlí, prochází jím ročně přes 300 000 návštěvníků.

Zámek Villandry viděný od zeleninové zahrady

Zahrada Lásky

Zahrada je založena na třech terasách a protéká jimi v kanálech voda z Loiry. Má zabudovaný zavlažovací systém. Je rozdělena do osmi částí: okrasná zahrada, lesík, vodní zahrada, sluneční zahrada, bludiště, bylinná zahrada a zelinářská zahrada. Ta ozdobná má např. **4 záhony lásky** něžné (symbolizované srdci), vášnivé (symbolizované srdci roztančenými), nestálé (symbolizované vějíři a parohy) a tragické (symbolizované meči a dýkami), vše vyvedené stříhanými buxusy a barvami květů růží. Těch buxusových pásů je tu prý celkem 52 km. A tak bych mohl pokračovat, bude však lépe, když si to prohlédnete na videu na internetu. Zámek i zahrada je na seznamu UNESCO, tak jako celé údolí zámků na Loire.

Strop jedné místnosti zámku

Zahrada z věže

Návštěva Orleans

Umíte si představit poskytnout oběd pro 100 hostů na chatě? To se podařilo **šlechtiteli a pěstiteli růží Adamu Evemu v Pithiviers-le-Vieil** poblíže Orleans. Na cestě zahradou postavil řadu deseti stolů, pokryl je ubrusy, přistavil k nim prosté lavice, zapůjčil si zřejmě talíře, skle-

Typický obrázek růžové zahrady šlechtitele růží Eeva

... ale růže jsou popsané

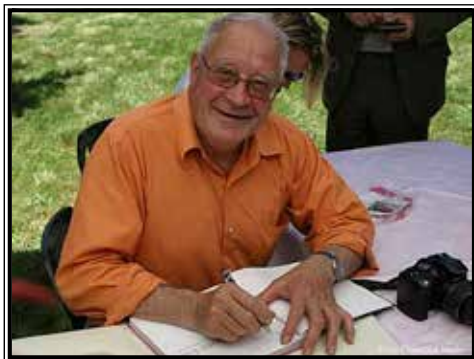
... a hostina může začít

a tady někde roste příští vítězná růže

nice a příbory, objednal studené předkrmy a teplá jídla, tácy putovaly po stolech, víno a jiné nápoje jsme si rovněž vzájemně předávali. A šlo to. Na zahájení jsme dostali sklenku pravého šampaňského (tedy nikoliv sektu) vstoje. Zahrada pana Evea je kouzelná, žádný řád a geometrie, růžové keře dobře popsány, ale žádné řádky, prostě někde vysázeny a obklopené jinými rostlinami, zejména krásnými gladiolami. Ale prý se stěhuje někam jinam a tady už to prodal.

Dne 6. srpna jsem dostal přes síť WFRS smutnou zprávu, že Adam Eve, ve věku 82 let dne 2. srpna 2015, zemřel. Čest jeho památce.

Adam Eve, při autogramiádě své knihy v Commers, 2005, foto převzaté od Udo Karla

Renesanční radnice
Orléans

Sv. Jana z Arku, osvoboditelka Orléans
r. 1429 >

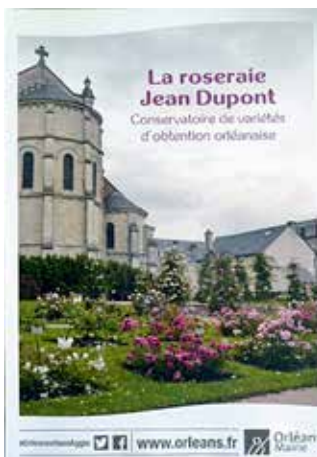
Přijetí primátorkou Orléans

V Orleans jsme byli přijati primátorkou města na starobylé radnici Groslot s velkou sochou Jany z Arcu v průčelí. Byl přichystán i malý raut s šampaňským. Před radnicí stojí mohutná katedrála, městem projíždí tramvaj, která místo trolejí má na zemi uprostřed kolejí druhý vodič. Navštívili jsme Parc Floral de la Source, má 35 ha, protéká jím říčka, která v něm vyvěrá a proto se park tak divně jme-

Katedrála sv. kříže v Orléans

Genobanková kolekce růží
vyšlechtěných v Orléans a okolí

nuje, source = zdroj. Ukázalo se však, že je to vývěr z punkvy, Loira zásobuje vodou rozsáhlé podzemní jeskyně a vyvěrá v parku se stálou teplotou a bez záplav. To vytvořilo zvláštní ekosystém, který se líbí i plameňákům. V parku je i zámek, v němž sídlí soukromá škola pro zahradní architektky.

Místo výronu podzemního přítoku z Loiry

Skupina růžových plameňáků

Vstup do parku

Pohled od rozária přes jezírko na zámček

Nejzajímavější v Orleanse ale byla prohlídka Rozária Jeana Duponta, kde je vysázeno asi polovina z literárně známých 400 odrůd růží vyšlechtěných v Orleans a jeho okolí šlechtiteli jako byli Barbier, Corboeuf, Turbat, Hemeray-Aubert a další. Je to genobanka, o kterou pečují členové Amis des Roses Orléanaises, ale patří to a platí město. Má 2600 m², asi 200 záhonů, leží u kostela sv. Marceaua, asi bývalý hřbitov. Je krásně upravená a přístupná veřejnosti denně, zavřena jen přes noc. Růže nejsou označeny, ale obdrželi jsme 16-ti stránkovou brožuru, kde je kompletní seznam růží a jejich umístění. I na tom je vidět, že město milovníky růží podporuje. Řekli nám, že druhý den pojede skupina přátel do Sangerhausenu pro očka dalších růží. To je náplň práce kroužku místních růžařů. Orléans pořádá rovněž Mezinárodní soutěž růží, a to v Jardin des Plantes.

Nantes

Zájezd jsme zakončili v Nantes. Nantes má skoro milion obyvatel, je šestým největším městem Francie, leží na Loiře a je jen 50km vzdáleno od moře, dříve byl námořním přístavem. Prošli jsme Botanicou zahradou, která navázala na přísun exotických rostlin námořníky. Je známé kvalitním ovzduším a zeleným prostředím. Hlavním bodem programu byla návštěva Parku de la Beaujoire, který má 14 ha, leží na levém břehu říčky L'Erdre, přítoku Loiry. Je známý kolekcí magnolií a kosatců, ale hlavně jako velké rozárium s 20 tisíci keřů růží a ještě významněji Mezinárodní soutěží vůní růží každým druhým rokem. Vítězné voňavé růže tam jsou samozřejmě vysázené a dobře označené. Hned následující den po naší návštěvě se tato soutěž konala, takže rozárium bylo v naprostém pořádku.

Parc Floral de la Beaujoire v Nantes

Pozvánka na 12. Mezinárodní soutěž vonných růží

Tím, že jsem se chystal domů autobusem Eurolines, který jede v pátek v 21:30 a náš návrat do Lyonu autokarem v tu dobu nebyl jistý, zvolil jsem návrat do Lyonu vlakem TJV v pátek ráno. Měl jsem tedy možnost vidět značný kus francouzského venkova, i když „z rychlíku“, neviděl jsem jediné řepkové pole ani pole foto-voltaické, jen pár větrných elektráren, ale hlavně pasoucí se stáda krav a ovcí, a pole s dozrávajícím obilím, čili klasickou zemědělskou politiku, nikoliv europolitiku.

Vítězná růže ročníku 1993 'Brother Gadfael'

Vítězná růže ročníku 2007 'Line Renaud'

A co nás čeká?

Příští **18. celosvětové setkání růžařů** je již přesně naplánováno na **28. června až 4. července 2018 do Kodaně** pod názvem „**Pohádka o růžích**“ (zejména H. Ch. Andersen: Slavík, Malá vodní víla). Celý program a okolnosti si budete moci najít na www.wrc2018.dk. V před- a po-konferenčních zájezdech bude možno navštívit královské a šlechtické zahrady Dánska. I Kodaň samotná je plná lákavých zajímavostí, i růžařských.

Pozvánka na 18. celosvětové setkání růžařů WFRS v Kodani 2018

Ale nemusíme čekat tři roky. Již od **18. do 23. května 2016 se koná Regionální setkání růžařů v Pekingu**. Hlavní událostí je slavnostní otevření a prohlídka **Muzea růží** a návštěva tří růžových zahrad v Pekingu. Před konferencí je možné se zúčastnit návštěv oblastí, kde rostou divoce růže, které my pipláme v botanických zahradách. Po konferenci jsou zájezdy směřovány do oblastí historické kulturní slávy Číny. I Rosa klub ČR byl požádán o exponáty do Muzea růží. Slíbil jsem jim poslat faksimile plakátu Bohemiae Rosa, mapu Čech v podobě růže z r. 1672 (viz Historická ročenka Rosa klubu z roku 2000, str. 111-113) a plakát Alfonse Muchy: Růže. Doufám, že se mi to povede. Kdo by měl další námět, necht' mi napiše!

Čenově daleko přijatelnější ale asi bude účast na **Prvním Regionálním setkání růžařů ve Východní a Centrální Evropě v Slovinsku, 11. až 14. června 2017 v Lublaně**. To byste měli, vážení členové Rosa klubu, chápat skoro jako povinnost. Oplatit Slovincům jejich návštěvu u nás v roce 2014. Hlavní organizátorkou a duší akce je **Ing. Breda Bavdaž Čopi** (Bavdaž je

její dívčí jméno, Breda její jméno křestní), předsedkyně Slovinských růžařů a tč. i nadále **vice-presidentka WFRS pro východní státy Evropy**. Nabízí přijetí u primátora Lublaně, prohlídku parků i zájezd do Terstu do Zahrady San Giovanniho. Před konferencí se pojedje na jezero Bled, do jeskyní Škočjan, do měst Izola a Portorož, do Friuly, Istrie a Opatije. Po konferenci se pojedje do Mariboru, vinařské oblasti Styria a až do zahrad Vídně. Zatím není připravena speciální webová stránka, ale bude. Zatím lze získat jen jako osobní informace od paní Čopi na: breda.copi@email.com nebo u cestovky www.visitlubljana.com.

Dr. J. Thomas, jediný účastník za Česko

General destination information
Lubljana is a vibrant city with a rich history and a beautiful landscape. It is the capital of Slovenia and is known for its green spaces and cultural heritage. The city is a perfect destination for a relaxing holiday or a business trip.

How to get to Lubljana
Lubljana is easily accessible by air, road, and rail. The nearest airport is Ljubljana Jože Pivk International Airport, which is located 12 km from the city center. The city is also well-served by a network of roads and railways.

Accommodation facilities
Lubljana offers a wide range of accommodation options, from budget-friendly hostels to luxury hotels. The city is also home to several charming guesthouses and B&B's.

Discover why you'll love it!
Lubljana is a city of contrasts, offering a mix of modern amenities and traditional charm. The city is surrounded by beautiful nature, and the weather is perfect for a visit at any time of the year.

2019 Rose Convention of Eastern and Central Europe
The convention will be held in Lubljana, Slovenia, from 15th to 17th June 2019. The theme of the convention is 'The Beauty of the Rose'. The convention will feature a variety of activities, including lectures, demonstrations, and a rose show.

Slovenia - The Land of Roses
Slovenia is a beautiful country with a rich rose-growing tradition. The country is home to many different rose varieties, and the climate is perfect for growing roses. Slovenia is also a beautiful country to visit, with its stunning landscapes and rich cultural heritage.

Craft Programs
The 2019 Rose Convention will feature a variety of craft programs, including rose oil distillation, rose water making, and rose jam making. These programs will be held in a variety of venues, including gardens, museums, and workshops.

Convention Venues
The convention will be held in a variety of venues, including gardens, museums, and workshops. The venues are all beautiful and offer a unique experience for the participants.

Pozvánka na Regionální setkání růžařů Střední a Východní Evropy do Lublaně

Prezentace 1. Regionálního kongresu Střední a Východní Evropy v Lublani – červen 2017

*** **

Paní Breda B. Čopi, vice-presidentka WFRS pro oblast Východní Evropy (zahrnující Rakousko, Polsko, Česko, Slovensko, Rusko, Rumunsko, Maďarsko, Srbsko, Řecko, Izrael a Slovinsko) byla v Barceloně v květnu 2014 pověřena, aby zorganizovala Regionální konferenci WFRS v Lublani v roce 2017.

Bude to první regionální konference – organizovaná WFRS, která sdružuje na 40 národních růžařských společností (jakož i řadu dalších zatím neorganizovaných zemí, jako je Chorvatsko, Bulharsko a Turecko) – ve Východní Evropě.

Hlavním tématem takových konferencí jsou růže v té oblasti, tedy mezi **Alpami, Středoze-
ním mořem a Uralem**. Na kongresu budou prezentovány růže Východní Evropy a také přehled historického vývoje v druhé polovině minulého století až do dnešních dnů.

Je to jedinečná příležitost pro návštěvníky poznat Lublaň v nejkrásnější roční době. Kongres se koná ve stejné době jako akce Evropské zelené metropole 2016.

Prezentace a návrhy:

- Kongres se koná v Lublani, hlavním městě Slovinska, ležící v středu Evropy,
- Termín první týden června 2017,
- Témata: známé i neznámé růže Východní Evropy od dob císařství do dnešní epochy demokracie, růže včerejší i dnešní a trend do budoucna,
- Zajímavá místa v Lublani a okolí: Tivoli, Lublaňská botanická zahrada, Arboretum Volčij Potok, Trieste – Rose Park Saint Ivan, Nova Gorica a další lákavá místa
- Délka trvání kongresu: tři dny: přednášky dopoledne, odpoledne profesionální vycházky, recepce den předem, závěrečné setkání večer poslední den
- Organizace před-konferenčního výletu (2-3 dny) a po-konferenčního výletu (2-3 dny),
- Očekávaný počet účastníků min. 100 (požadavek WFRS), očekávaný počet účastníků 100 – 150 (podle zkušeností z kongresů v Cavriglii 1996, Orléans 2009, Changzhou 2011, Sakura 2012, Sangerhausen 2013, Barcelona 2014).
- Přístup k organizaci kongresu musí být u všech účastníků bezúhonný a zavazující pro nutné kontrakty, včetně WFRS.

Účelem kongresu je:

- aby milovníci růží z celého světa, experti přes okrasné zahradnictví, krajinářští architekti, milovníci umění, historie mohli zhlédnout naši oblast v největším rozkvětu, vidět parky, růže, Lublaň a jeho okolí v ovzduší přátelských hostů,
- kongres by měl odhalit slovinskému lidu ten obrovský svět růží WFRS a jejich expertů a profesionálů z celého světa.

Překlad první výzvy k účasti na kongresu, připravený organizačním výborem pořídil J. Thomas.

Akvarely Vincenta Jeannerota

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Nejcennějším dárkem na 18. celosvětovém setkání přátel růží v Lyonu byla **kolekce pěti akvarelů růží s názvem Roses lyonnaises od místního malíře Vincenta Jeannerota**, formát 15x15 cm.

'Gloire des Rosomanes', Jacques Plantier, 1825

'Soleil d'Or', Joseph Pernet-Ducher, 1900

'La France', Jean-Baptiste Guillot, 1867

'Madame Alfred Carrière', Joseph Schwartz, 1879

'Gloire des Rosomanes', Jacques Plantier, 1825

'Souvenir de la Malmaison' Jean Beluze, 1843

Botanická kresba růže od Karoliny R. Naimji

*** **

Zúčastnil jsem se oslav 96. narozenin paní Medy Mládkové v Sovových mlýnech dne 4. září, osvěžil si paměť na obraz Františka Kupky, Autoportrét mezi růžemi z let 1894/95 a po prohlídce obrazů Kamila Lhotáka jsem zamířil i do prodejny a objevil jsem botanickou kresbu, akvarel signovaný KBN 2013, od Karoliny R. Naimji, tisk Reklama Um (www.reklama-um.cz). Stačilo využít internet a bylo jasno, kdo to je: Karolina R Naimji pochází z Koreje, ale malířství studovala v Plzni. Zúčastnila se Soutěže o nejlepší botanickou kresbu, kterou každoročně pořádá redakce webové stránky BOTANY.cz.

Karolina R. Naimji,
Rosa canina, 2013,
tisk Reklama Um

jako obtisk

Umělkyně ale jde s dobou. Současně s krásnou pohlednicí využila kresbu růže společně s dalšími třemi květy i jako obtisky, které mladí lidé nosí jako imitaci tetování, která se dá snadno odstranit nebo dokonce zmizí postupně sama a nehyzdí tělo natrvalo.

jt

By any other name

BAON č. 12, červenec 2015, 33 stran

*** **

Jde o další číslo novin Společnosti pro zachování a dědictví starých růží při WFRS Conservation and Heritage Committee. Pro zájemce ke stažení na: www.worldrose.org/heritage.

Yuki Mitanaki, předsedkyně komise, popisuje „Přírodní výskyt divokých růží v Japonsku.“ Růže, i ty divoké, vyžadují slunné stanoviště, nevyskytují se tedy v hlubokých lesích. Vyskytují se na čtyřech typech území. 1. V horských národních parcích, kde jsou chráněny zákonem, 2. Na obecních pastvištích, kde jsou hlídány místními komunitami, 3. V Satoyamách, což jsou oblasti silně obhospodářené, kde jsou divoké růže vystavené vlivu zahradních růží a mohou se opylením změnit (introgrese) nebo jsou ohroženy postupující urbanizací, 4. Na mořském pobřeží, kde jsou často devastovány přílivem a tsunami, ale vždy se obnovují. Pochopitelně se pěstují i v specializovaných botanických zahradách.

Rosa berberifolia
v kresbě J.-P. Redoutéa

Rosa x hardii v knize
A. Parsona Genus Rosa

Crenagh a David Elliottovi vysvětlují v článku „1876 a vše kolem“ definici starých růží. Rok 1876 je rok vyšlechtění prvního čajohybridu 'La France', ale to neznamená, že vše vyšlechtěné po roce 1876 nemůže být starou růží. Šlechtitelé totiž i nadále šlechtili růže staršího typu, tedy předčajohybridové, protože byly žádané a vylepšovali jejich vlastnosti.

Harald Enders z Německa popisuje život a sortiment růží vyšlechtěných německým šlechtitelem Johannesem FELBERGEM-LECLERCem, 1872-1939, působícím v Trieru. Endersovi se podařilo shromáždit polovinu z 18 růží vyšlechtěných Felbergem-Leclercem.

Pacal Heitzler, věnuje se genetice růží na Univerzitě Strasbourg, napsal článek „Rosa persica a její potomci. Genetika a historie“.

Rosa persica se vyznačuje výrazným tmavým středem v květu a šlechtitelům růží se podařilo ji zapojit do sortimentu a to zejména po náhodném zkřížení s *R. clinophylla*, k němuž došlo v roce 1836 a na trh byla uvedena pod jménem *Rosa x hardii*. Objevil ji Julien-Alexandre Hardy, vrchní zahradník Lucemburské zahrady v Paříži. Náhodné zkřížení je zajímavé z genetického hlediska i tím, že *R. persica* pochází z pouštních oblastí Iránu, Afganistánu a Číny, kdežto *R. clinophylla* z indických oblastí monzunových dešťů. *R. persica* je natolik zvláštní, má jen trojčetné listy, spíše modré barvy a šíří se podzemními výhony, že byla zařazena do podsekcce Hulthemia rodu Rosa.

Fiona Hylandová popisuje nadšeně „Pout' za památnými růžemi v Northlandu 2014“ v rámci setkání milovníků starých růží na Novém Zélandu. Bylo to zejména návštěva místa, kde se usadili první misionáři, kteří přivezli první růže na Nový Zéland. Šípek rostoucí za křížem je toho dodnes svědkem. Návštěva dalších deseti zahrad milovníků starých růží byla pastvou pro oči a blahem pro duši.

Marsdenův kříž v Oihi Cove
v Rangihoua

Paul Zimmermann se loučí s významným růžařem Robertem Edbergem III 1929-2015 a syn Bernard se loučí se svým otcem Raymondem Loubertem 1929-2015, významným ženevským růžařem.

Bratři Bauerové, botaniční ilustrátoři z Valtic na konci 18. století

... ..

První zprávu o bratřích Bauerových jsem vám poskytl v článku Codex Liechtenstein v Historické ročenice z roku 2000. Objevil jsem je díky knize Ein Garten für die Ewigkeit (Zahrada na věčnost) od Prof. Waltera Lacka, ředitele Botanické zahrady v Berlíně-Dahlemu. Mezi jinými malovali bratři Bauerové taky růže. Zakončil jsem tehdy článek řečnickou otázkou. Uvidí někdo někdy tyto akvarely? Mohli bychom získat jejich věrné reprodukce? Reprodukce obrazů růží, které vznikly snad na území Moravy?

Nezapomněl jsem na to a po patnácti letech vám je v tomto čísle zpravodaje představuji. Ale nebylo to jednoduché. Napřed jsem si chtěl tu knihu přečíst. Autor knihy, Profesor Lack, s nímž jsem se v Berlíně tehdy náhodně při návštěvách sbírek růží v Berlíně setkal, ale o knize jsem ještě nevěděl, mne na knihu upozornil. Taky mi sdělil, že ji věnoval prezidentu Havlovi při setkání v Berlíně. Pokusil jsem se tedy si ji v Praze vypůjčit. Ale můj dopis na kancelář prezidenta Havla zůstal bez odpovědi, ani urgence nepomohla. Při pozdější návštěvě Mikulova jsem se ale seznámil s paní doktorkou Miladou Rigasovou, která Lackovi poskytla podklady o malířích Bauerových, Lackovu knihu dostala darem a byla ochotná mi ji namísto na krátkou dobu zapůjčit domů k okopírování – nevšední laskavost a důvěra. Skutečně tam žádná fotografie růží není,

Rosa sinensis flora multiplica, gefüllt Chinese Rose

Rosa centifolia. Lin: Hundertblättrige Rose

Rosa bicolor Zweifärbe Rose

Rosa rubiginosa Muraj Rostige Rose

Rosa eglanteria. Lin: Wein Rose

Rosa damascena Scharlachrose

Rosa colina. Jaqu: Berg Rose

Rosa pumila. Jaqu: Hirden Rose

ale byly tam signatury těch fotografií. A od čeho je internet? Aby se využil! Najít adresu knižecí knihovny ve Vaduzu nebylo těžké a naformulovat nesmělou žádost o fotografie rovněž ne. Po předávání dotazu na různá sídla lichtenštejnských archivů přišla z Vídně kladná odpověď, ale nikoliv gratis. Nebyl jsem tehdy v situaci, abych to mohl uhradit, Tak jsem tu informaci uložil k ledu. Vloni jsem si na to už troufl, ale zmíněný kontakt jsem nemohl najít. Tak jsem začal znovu, tentokrát to bylo rychlejší. Poslal jsem žádaných 230 euro, ale nic nepřišlo. Po půl roce jsem to musel znovu oživit, ale zásilka přišla v době, kdy jsem byl mimo, takže při otevření pošty už vypršela lhůta na stažení. Tak jsem musel požádat o opakování zásilky. Přišla, ale nedokázal jsem přílohu otevřít. Naštěstí mi kamarád na pracovišti pomohl a pro jistotu to vypálil na CD. Takže po patnácti letech máte možnost si akvarely bratří Bauerů na stránkách obalu prohlédnout. Obdržel jsem k fotografiím i souhlas k otištění v zpravodaji.

Kodex Liechtenstein má 14 dílů formátu 35 x 30 cm, obsahuje 2748 akvarelů rostlin spousty rodů a odrůd. Titulní listy obsahují chronogramy; ten zobrazený se dá vyloučit jako rok 1776. Kodex (spíše však **florilegium** – kolekce kreseb květin, většinou bez textu, viz též [www.list of florilegia and botanical codices!!](http://www.listof.florilegia.and.botanical.codices!!)) vznikl v letech 1776 – 1809 pod redakcí Norberta Broccia (čti Brokcia), převora řádu Milosrdných bratří v klášteře ve Valticích. Teprve téměř před dokončením byl kodex věnován rodu Liechtesteinů a řád obdržel dědičně 4000 zlatých na trvalé celoroční zabezpečení dvou lůžek ve v klášterním špitálu.

Rosa flava Gelbe Rose

je nelze přiřadit: Ani rukopis není dostatečně odlišný. Řád Milosrdných bratří byl velmi chudý, takže je nic nerozptylovalo. Probošt Boccius, sám dobrý botanik a přírodovědec, se však stýkal s významným botanikem Jacquinem, ředitelem Botanické zahrady ve Vídni a umožnil bratrům rozšíření obzoru i doplnit si botanické vzdělání. Jejich botanické kresby tak získaly uznání i věhlas, což nakonec vyústilo v pozvání k účasti na zámořských expedicích (i c. a k. Rakousko mělo možná zásluku na nějakou tu kolonii) a pro Ferdinanda Bauera si dokonce přijel Prof. Sibthorpe z Královské britské botanické zahrady v Kew, aby se jako ilustrátor zúčastnil expedice do Osmanské říše a později pracoval pro ředitele Bankse, nám známý dle růže Banksovy.

Zbývá posoudit kvalitu akvarelů růží, nebo raději jen porovnat je s dílem nejznámějšího malíře růží Redoutéa, který žil a tvořil ve Francii o pár desítek let později, ale za nesrovnatelně příznivějších podmínek. Redouté nemohl znát růže kreslené bratry Bauery, protože Codex Liechtenstein existoval v jediném exempláři a byl uložen na zámku ve Valticích s možností prohlédnout

Akvarely malovali bratři Bauerové asi od roku 1770: Joseph (1756 – 1831), Franz (1758 – 1840) a Ferdinand (1760 – 1826), se narodili již ve Valticích, ale jejich otec Lucas Bauer (Baur) (1708 – 1761) se ale narodil v Německu, byl dvorním malířem rodu Liechtensteinů ve Valticích. Jejich matka Theresia, rozená Hirsch, pocházela z Valtic. Byla druhou manželkou Lucase. Porodila pět dalších potomků. Jen ti tři synové ale zdědili malířské nadání po otci. Když otec zemřel bylo jim 1, 4 a 14 let. Sociálně se děti ujal převor Boccius (nikoliv Liechtensteinové, byli to děti jejich dvorního malíře!), ale malířské nadání v nich podporovala matka. Takže na začátku práce na kodexu bylo bratrům 11, 14 a 24 roků. Odhaduje se, že práce na jednom akvarelu mohl trvat týden – od přípravy papíru, aby se barva nerozpíjela, namíchání barev, rozvrhu kresby a vlastní kresby. Aby stihli zhotovit 2748 kreseb museli velmi pilně pracovat. Jednotlivé akvarely nejsou autorizované, takže

si jej asi jen prezenčně: Díla bratří Bauerů však byla známá díky řady publikací z expedic. To kvalifikované posouzení a porovnání musíme ponechat odborníkům. Já vám ale usnadním to porovnání alespoň tím, že je některé zobrazím vedle sebe. Přiřazení však není lehké, názvy některých růží v kodexu jsou zvláštní, neobvyklé, třeba *R. pumila*, *R. flava*, ty uvádí sice i prof. Saa-
kov ve svém díle, ale bez jakéhokoliv dalšího přiřazení, nebo *R. colina*. Ani ta botanická věrnost obrazů není přesvědčivá. Bude to úkol pro rhodologa. Upřímně řečeno jsem zklamán, kvalita růží od Bauerů jsou výrazně méně kvalitní, po stránce malířské i rhodologické, ve srovnání s růžemi J-P Redoutéa. **Posudte sami a napište mi svůj dojem.**

Titulní strana kodexu je však vynikající. Přepis textu zní: **L**iber / Regni Vegetabilis / retinens / P^lantas ad **v**ivum / **p**ictas/ ab / Amd: Bendo: ac Venerabili / Patre NORBEERTO BOCCIUS / S: Ord: S. Ioannis de Deo, / actuali Priore Feldpergensis / Collectae. / a Josepho, Francisco et / Ferdinando Bauer / pictae. / Tom I^{mus} – Kniha říše rostlinné, která dle přírody malované rostliny obsahuje. Od velmi ctihodného pátera Norberta Bocciese OH, řádu sv. Jana z Boha, tč. představený ve Valticích, sebrané a od Josefa, Františka a Ferdinanda Bauera malované. Díl první, 1776 jako chronogram.

Nicméně jde o první publikaci akvarelů růží zhotovených německými bratry Bauerovými, dvěstě let po jejich vzniku na území Jižní Moravy, ve valtickém klášteře, tedy v těsném sousedství s Horními Rakousy a poblíže Vídně. Roušku nad tímto tajemstvím poodhalil však již Volker Wissemann v článku „Unbekannte Rosenaquarelle von Franz A. Bauer (1758-1840)“ v německém Rosenjahrbuch 1998. Popisuje 12 desek s akvarely objevené v oddělení rukopisů a vzácných tisků v Dolnosaské státní a Univerzitní knihovně v Göttingenu pod signaturou Gr.2°Cod.. Ms. hist.nat 94:X, dar to od krále Ernsta Augusta. Všech 12 akvarelů je zde otištěno. Většinou jde o detail květů růží *R. centifolia* a *R. x damascena* a o dvě větve *R. banksiae*.

Závěrem bych rád i touto cestou poděkoval Knížecímu domu Liechtenstein za svolení otisknout akvarely růží z Codexu Liechtenstein ve zpravodaji Rosa klubu ČR.

Použitá literatura:

H. Walter Lack, Ein Garten für sie Ewigkeit, 350 stran,
www.fuerstenhaus.li

Volker Wissemann, Unbekannte Rosenaquarelle von Franz A. Bauer (1758-1840) VdR
Rosenjahrbuch 1998, str. 99-104

Dr. Josef Thomas

Bratři Bauerové

... ..

Vitis viniferum, Réva vinná, akvarel od Josefa Bauera

Botanické obrazy bratří Bauerů byly vysoce ceněny jejich současníky a jsou uznávány i moderními autory. Když Goethe, německý literární velikán, uviděl Bauerovy obrazy květin, napsal „je skutečná radost podívat se na tyto obrazy, protože je vidět přírodu a umění je skryto“. Wilfred Blunt ve svých *Art of Botanical Illustration* (1950) potvrzuje toto ocenění „...poslední dvě století nemohou ukázat malíře kalibru brilantních bratrů (Ferdinand a Franz) a ještě pozdější ukázkový katalog botanických umělců publikovaný Britským muzeem (Natural History) to potvrdil. Ferdinand Bauer tvořil standard umělce kombinovaného s kritickými botanickými pozorováními, které nebyly dosud nikdy srovnány“. Výrazné a trvalé ocenění malíře, který publikoval málo a jehož práce vidělo jen velmi málo lidí.

Otec Lukáš Bauer se narodil v Ehrenbreitsteinu u Koblenze jako syn manželů Antona a Elizabet Bauerových a 17. ledna 1708 byl pokřtěn ve farním kostele St. Pankratius v Niederbergu, pak

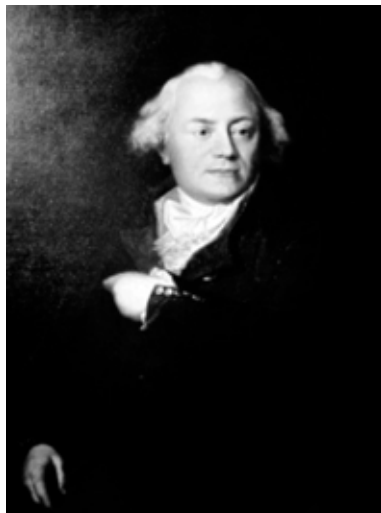
mizí každá stopa. Není známo, kde vyrostl, jakého se mu dostalo vzdělání ani kdy opustil domov. Jeho další osud je však s jistotou úzce spojen s rodem Liechtensteinů – v roce 1744 je již v písemnictví zaznamenán jako dvorní malíř. Pravděpodobně jej zaměstnal Josef Wenzel z Liechtensteinu, který v letech 1732 – 1745 vládl ve jménu svého nedospělého synovce Johanna Nepomuka Karla z Liechtensteinu (1745 – 1748). Svoji uměleckou tvorbu začal zřejmě za krátké vlády Johanna Nepomuka a plně ji pak rozvinul za jeho nástupce, Josefa Wenzela, významného státníka, diplomata a vojáka tehdejší doby. Lukáš Bauer se posléze stal ředitelem Liechtensteinských galerií ve Vídni, není však jasné, kterou z mnoha galerií řídil.

O jeho vlivu na výzdobu četných zámků je známo velmi málo, více pak víme o malbách – maloval oltářní obrazy – např. zámecká kaple v Rudě (1753), v Hilvanyi (1755), Břeclavi (1756) a Hofu – Dvorci (1757). Je jisté, že se věnoval i malbě rostlin a zvířat. Vypovídají o tom inventární záznamy Liechtensteinů.

Lukáš Bauer pravděpodobně vedl život „toulavého“ dvorního malíře na cestách za úkoly svého chlebodárcе. 28. října 1748 se oženil v Lichtenthalu (dnes část Vídně) s Theresií von Ehrnthal. Toto manželství skončilo velmi brzy smrtí manželky. Krátce nato se oženil znovu. Nevěstou

byla devatenáctiletá Terezie Hirschová. Měli nejméně 7 dětí. 28. července 1762, Lukáš Bauer zemřel v pětadesáti letech svého života ve Feldsbergu (Valticích) nedlouho po smrti syna Carola. To bylo Josefovi teprve šest let, Františkovi čtyři roky a Ferdinandovi jen dva roky. Časná otcova smrt měla určitě velký vliv a zdá se, že musela vývoj dětí trvale ovlivnit. Křest dětí se nekonal v žádném bezvýznamném kostele. Nad křtitelnicí budoucích významných malířů bylo umístěno rozměrné dílo z Rubensovy dílny – Nanebevstoupení Pany Marie. Dvaatřicetiletá vdova, která se už nikdy neprodala, převzala výchovu svých 6 dětí.

Josef (1756 – 1831), František (1758 – 1840) a Ferdinand (1760 – 1826) zdědili po svém otci velký talent a následovali jeho stopy: všichni tři se stali kreslíři a malíři. Kromě Josefa Bauera, je jejich činnost jako rytců a leptačů zanedbatelná. Matka své syny – pravděpodobně již velmi časně – ke kreslení vedla.

Podobizna Františka Bauera v Kew, 1795

Bratři vyrostli ve Valticích, kde brzy získali důkladnou znalost stavby ovoce a zeleniny, vinnobraní, senoseče a žní. Kdy a kde bratři Bauerové začali pracovat pro Bocciuse, který „je k povzbuzování a k přírodě věrným zobrazením...používat hledal“ je rovněž neznámo. Zřejmě pod jeho vedením talentovaní mladí muži začali velké dílo - Codex Liechtenstein. To se stalo již brzy po roce 1770, snad dokonce v konventu Milosrdných bratří, pro jehož knihovnu bylo dílo původně určeno. Exaktní datování tohoto florilegia je nyní možné přes titulní listy, a první list s titulem nese chronogram, jehož řešení udává rok 1776. Ale v tomto období byly práce na svazku přerušeny, to znamená, že tehdy měl Josef 20, František 18 a Ferdinand Bauer 16 let. V akvarelech je zobrazeno velké množství rostlin; částečně malovali podle přírody, částečně podle předloh, částečně podle exemplářů, které se v blízkém a širším okolí vyskytovaly, částečně podle kultivovaného materiálu z volných územních ploch a ze skleníků ve Valticích, z Lednice a především z blízké Vídně. Pobyt a práce v konventu zanechala hluboký vliv na všechny bratry, jak plyne z různých dokumentů. Byli velmi houževnatí, trpěliví a pracovití. Mniši se pravděpodobně také postarali o jejich vzdělání – z archiválií vyplývá, že vzdělání bylo vedeno po jiné než školské linii – do školy nechodili. Velké možnosti knihovny konventu byly vynikajícím zdrojem vědomostí. Je téměř jisté, že hovořili česky, byť jejich mateřskou řečí byla němčina, kterou používali v osobní korespondenci.

Zřejmě též díky kontaktům Bocciusovým byli přijati na Akademii umění ve Vídni. Ferdinand Bauer se ve Vídni seznámil s profesorem Nikolausem von Jacquin, který se bratrům stal druhým otcem a patronem. 1785 navštívil Vídeň John Sibthorp, profesor botaniky v Oxfordu a seznámil se s ilustracemi bratří Bauerů. Byl jimi tak nadšen, že nabídl Ferdinandovi účast na výpravě

Svobodný pán Nikolaus von Jaquin, ředitel Botanické zahrady ve Vídni

Titulní list Flory Řecka s ca. 1000 kolorovanými kresbami Ferdinanda Bauer

Codex Liechtenstein, 14 dílů 1776-1806.

do Osmanské říše. Proto v roce 1786 opustil svoji rodnou zemi a dalších téměř 25 let jezdil po světě s různými botanickými výpravami. Výsledkem cesty do Osmanské říše byla „Flora Graeca“, obrovská práce s 966 kolorovanými ilustracemi, později popsaná Johnem Hookerem jako „největší botanická práce, která se kdy objevila. Další významnou výpravou byla účast na expedici sira Bankse do Austrálie. Ferdinand mnoho cestoval, pravděpodobně se jednalo o prvního badatele ze zemí habsburské monarchie, který při službách vědě obeplul celý svět. Po návratu se usadil ve Vídni – Hietzingu v bezprostřední blízkosti zahrad v Schönbrunnu. Zde zemřel 17. března 1826.

Josef se stal ředitelem liechtsteinských galerií ve Vídni (1806) a tak se stal následníkem svého otce. Jako pensionovaný úředník odešel v roce 1833 z Vídne zpět do Valtic, kde neznámo kdy zemřel. František Bauer byl ve svých třiceti letech přijat za člena Royal Society v Londýně a byl jmenován botanickým malířem krále Jiřího III při Royal Botanical Gardens Kew poblíž Londýna, zde strávil zbytek života a zemřel 11. listopadu 1840.

Převzato z [www.město Valtice](http://www.mesto-valtice.cz); články tomuto blízke: Lichtensteinský kodex

Z dostupného písemnictví zpracoval Dr. Ota Riebel

V Bulharsku sú ruže nad zlato

*** **

Pan Ing. Ježovič uveřejnil na svém facebooku odkaz na článek tohoto znění. Podává zprávu z Kazanlaku, údolí růží v Bulharsku, s obsahem podobným jako byla moje zpráva z loňska ve zpravodaji č. 105, ale přináší i fotogalerii. Požádal jsem redakci novin SME o souhlas s otištěním, byl jsem však striktně odmítnut. Takže uvádím jen odkaz na tento článek:

<http://cestovanie.sme.sk/c/7936593/v-bulharsku-su-ruze-nad-zlato.html>

Autor článku, Marián Szűcs, se setkal s Danem Petkovem, který se tu narodil a jehož rodiče tu vlastnili pár hektarů půdy, ale odstěhovali se do Kanady, když mu bylo osm. Vyprávění svých rodičů jej však natolik zaujalo, že se vrátil do vlasti a začal pěstovat damažskou růži na výrobu růžového oleje. A zřejmě se mu to daří. Doporučuji výše uvedený odkaz navštívit a pokochat se fotogalerií.

jt

Výstava růží Slovenské národní růžařské společnosti v květnu 2015

*** **

Rosa klub ČR obdržel pozvánku od slovenských kolegů na jejich tradiční výstavu růží, bohužel až po uzávěrce zpravodaje č. 106, takže členové Rosa klubu o termínu konání výstavy bohužel nebyli touto cestou zpraveni. Věřím však, že řada členů si to ohlížela na webu SNRS a potěšila se zhlédnutím této tradiční a krásné výstavy. Děkujeme slovenským kolegům za úsilí vykonané pro propagaci růží a přejeme jim úspěchy i do dalších let.

Výbor Rosa klubu

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RŮŽIARSKA SPOLOČNOSŤ
 SLOVAK NATIONAL ROSE SOCIETY - MEMBER OF WFRS
 Rosa klub Zvolen, Ružařská spoločnosť Márie Henriety Chotčovej
 Dolná Krupá,
 Slovenská ružařská spoločnosť - Pridunagsko, Arboretum Mlyňany SAV,
 Botanická zahrada UK Bratislava, Botanická zahrada SPU Nitra

POZÝVAME VÁS NA
 VÝSTAVU RŮŽÍ (HAMULIAKOVÁ) 2015
 S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU, KTORÁ SA USKUTOČNÍ V PRIESTOROCH
 KULTÚRNEHO DOMU V HAMULIAKOVE
 30. a 31. mája 2015

Organizátor výstavy SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RŮŽIARSKA SPOLOČNOSŤ
 OTVORENIE VÝSTAVY S ÚVODNÝM PROGRAMOM
 JE V SOBOTU 30. MÁJA O 14. HOD.

Hamuliakovo 2015

... ..

Zahájení výstavy

Pohled do sálu

Šlechtitel Szilveszter Győry přebírá
děkovný list

Již v poslední květnové dny začínají výstavy řezaných růží na Slovensku. Musíme prostě počítat s tím, že v okolí Bratislavy je o hodně tepleji, než jsme zvyklí. Po třetí rok nás letos pozvánka lákala do Hamuliakova (v okolí Bratislavy jde již o 12. výstavu tohoto druhu). Je to vesnice asi 20 km jihovýchodně od Bratislavy u známé přehradní nádrže Gabčíkovo. Autobus jezdí z centrálního autobusového nádraží Bratislava Mlynské nivy v sobotu v dlouhých intervalech, proto doporučuji stihnout ten v 13.20. Vystoupíme na zastávce Hamuliakovo Jednota těsně po druhé hodině a zabočíme ke zdravotnímu středisku. Za ním se skrývá mohutná skoro nová stavba kulturního střediska, jehož sál poskytl velmi důstojné prostředí pro konání výstavy růží ve dnech 30. a 31. května 2015. Organizátory byly: Slovenská národní ružiarska spoločnosť, Slovenská ružiarska spoločnosť Pridunajsko, Ružiarska spoločnosť M. H. Chotekovej Dolná Krupá a Rosa klub Zvolen. Program zahájila přehlídka mažoretiek. Pak nás uvítal a programem prováděl předseda Slovenské národní ružiarské společnosti Ing. František Glváč. Mezi udělovacími čestnými oceněními si zvláštní pozornost zaslouží

Děkovný list

to, jež v roce svých 80. narozenin obdržel šlechtitel mnoha odrůd z Dunajské Stredy Szilveszter Györy. V sále bylo na pěti stolech v decentních vázách jednotného vzhledu nejméně 250 ukázek růží. Mimo i v ČR obvyklého klasického a též novějšího sortimentu, byly k vidění miniaturní růže Szilvesztera Györyho a čajohybridy Ing. Františka Glváče. Hodně odrůd dále dodala botanická zahrada Univerzity Komenského v Bratislavě a Arborétum SAV v Mlýňanech. Růže od zahrádkářů z Hamuliakova a okolí byly bez označení odrůdy.

Výstava v Hamuliakovu zahájila vlastně celý seriál slavnostních výstav řezaných růží, protože o následujících víkendech bylo možno se za růžemi rozjet do Dolnej Krupé, Zvolena i Mlýňan. Něco takového v Čechách a na Moravě není.

jž

Sun City, ČH (Kordes 1985)

Anyatoknak, FL (Györy 2012)

Koncz Maárton, MI (Györy 2014)

Lady Like, ČH (Tantau 1989)

Růže na ostrově Malta

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

V květnu mi poslala fotografie z výstavy růží na Maltě jistá Maria Gabriel s prosbou, abych některou uveřejnil v našem zpravodaji. Rád jsem souhlasil a tímto činím.

Jsou to jistě neobvyklá aranžmá. Maria poslala i soupis vystavených odrůd. Přiznám se, znal jsem podle názvu jen pár odrůd, většina zněla africky a arabsky. Je to jiný svět růží. A taky krásný. Zdravíme přátele z Malty.

jt

Růžová zahrada v Bambergu

... ..

Nechal jsem se cestovní kanceláři ARS VIVA nalákat na návštěvu Bamberku (Německo), kterému se říká Francký Řím, protože je jako Řím založen na sedmi horách (pahorcích), nebyl za války bombardován a je dnes městem kulturní paměti pod ochranou UNESCO. Taky se chlubí Růžovou zahradou u Nové rezidence, kde sídlil a odkud do roku 1803 (do sekularizace správy) panoval kníže-biskup (Fürst-

bischof). A dobře jsem udělal, je to skutečně krásně zachovalé středověké město.

Bohužel se mi nepodařilo získat brožuru „Vom Renaissancergarten zum Rosengarten“, protože byla právě rozebraná, ale laskavá průvodkyně mi umožnila si její podklady ofořit. Až tam pojedete budete mít určitě větší štěstí. Růže jsou řádně označené, vy-sázeno je 4300 keřů v celkem dobrém zdravotním stavu.

Více informací poskytnete www.Rosengarten.de/Bamberg

J. Thomas

Růžová zahrada viděná z 2. patra Nové rezidence

Růže v Portugalsku

... ..

Navštívil jsem koncem září turisticky Portugalsko a byl jsem pochopitelně zvědavý na to, i jak se tam daří růžím. A byl jsem zklamán. Růže ve veřejné zeleni jsem spatřil jen zřídka, většinou ve špatném stavu. Ale našel jsem i rozárium, v Lisabonu, ve velmi hezkém městském parku, ale to rozárium bylo trestuhodně zanedbané, růže nestříhané, s bujnými šípky, keře neoznačené, záhon zarostlý travou. To nejkrásnější tam byl bazén s lekníny. V Portugalsku neexistuje růžařská společnost, ačkoliv sousední Španělsko jí má a je členkou WFRS. Kdyby taková portugalská růžařská společnost existovala, asi bych jim poslal stížnost, protože to je skutečně ostuda. Ale poslat stížnost na městský sadový úřad, to by bylo asi zbytečné.

jt

World Rose News, January 2015

... ..

Redaktorkou WRN je paní Sheenagh Harris z Jižní Afriky.

Poznámka úvodem. Toto číslo WRN je plné fotografií ze zajímavých míst světa, jsou však velmi nekvalitní, takže je nelze reprodukovat. Lepší bude prohlédnout si noviny i s obrázky přímo v originálu na www.wfrs.org v položce World Rose News. Mnoho zdaru!

Předseda Steve Jones komentuje rozária, která se svou ženou Susie navštívil:

- Vládní růžová zahrada v Ooty, Indie,
- 3 růžové zahrady Ahmeda Alama Khana, předsedy Indické růžařské federace,
- 6 růžových zahrad v Hyderabadu a okolí, v místě konání Regionálního setkání WFRS v roce 2015, celkem vysázeno 32 500 růží, jedna z nich je věnována růžím indických šlechtitelů,
- na pokonferenčním zájezdu navštívil Národní růžovou zahradu v Delhi, kde se setkal s ministrem okrasného zahradnictví Indie; nafotil 500 indických růží.

Daniel Boulens z Francie popisuje události Regionálního setkání WFRS v Hyderabadu, Indie.

Při předkonferenčním zájezdu (33 účastníků) navštívili v Bangalore hinduistický Bull Temple, státní Lal Bagh Botanic Garden, založený 1760, 100 ha, 1000 druhů rostlin a pak State Central Library garden s rozáriem. Druhý den v Mysore navštívili Tipu Sultan's Palace and Mausoleum v Srirangapatnam a pak Palace of Mysore. Třetí den v Bandipur National Parku s hotelem uprostřed džungle a s dvouhodinovým safari (viděli na 3 vteřiny i tygra). Čtvrtý den byli v Ooty v Government Rose Garden (5 ha, 27 000 keřů, 4200 odrůd, 120 zahradníků), s ideálním počasím celoročně. Pátý den jsme byli v dalším Government Botanical Garden, setkali se s místními domorodci a na závěr navštívili čajovou plantáž v Nilgiri s ochutnávkou čaje.

Přednášky na Regionálním setkání v Hyderabadu...

Girija a M.S. Viraraghavanovi: Užítí dvou divokých růží Indie k šlechtění. *R. clinophylla* a *R. gigantea* se hodí pro šlechtění vlhkých do suchých, až polostepních podmínek, kdežto *R. gigantea* z hor v státě Manipur se dala jen velmi obtížně zdomestikovat na 'reve d'Or' a další.

T. Janakiram se věnoval Výzkumu růží v Indii. vedoucí institucí je Indian Institute of horticultural Research v Bengaluru, stát Karnataka

R. Mattock v přednášce Hybridy z Hedvábné stezky se domnívá, že asijské růže nepřišly do Evropy po moři, ale šířily se i podél Hedvábné stezky. nalézá stopy v Římských dobách, v Babylonu r. 331 před Kristem, na cestě Alexandra Velikého. Remontantní vlastnosti mají jen druhy *R. chinensis*, *R. feldschenkoana* a *R. rugosa*, ale rostliny, a růže zejména, se šíří jen severo-jihně. Tak migrace východo-západní může být způsobena jen člověkem a obchodem. V roce 2000 ukázali Japonci, že *R. damacena* je křížencek (*R. moschata* x *R. gallica*) x *R. feldschenkoana*. Jak, kde a kdy se ale tyto druhy mohly sejít, když jejich přírodní stanoviště byly tak vzdálená? Zdá se, že příčinou by mohly být ekonomické (růžový olej) a náboženské (misie a vyhnanci) požadavky.

Helga Brichetová referovala o Italských lovcích růží na východě. Mají v tom tradici, Benátčana Marca Polo zná každý, františkána Giuseppeho Giraldirho (viz růže *R. giraldii*), který působil 50 let na císařském dvoře v Pekingu a maloval tam i růže, i hybridy, zná málokdo. V moderní době však cesty za růžemi podnikali Isabella a Vittorio Ducrotovi. V roce 1991 se vypravili do Hi-

malají a Pir Panjals za *R. webbiana* a našli plnokvětou ostnitou žlutou růží, snad formu *R. foetida persiana*. Druhou cestu podnikli do Jemenu a později podél Hedvábné cesty. Našli poloplňné rugosy a v údolí Gulmit našli malé žluté růže s vůní mezi *R. primula* a *R. foetida*. Podnikli i další cestu do Himachal Pradesh v Indii. Na jednu cestu do Pakistánu jsem byl prostřednictvím Helgy pozván i já, ta ale byla zrušena kvůli tamní politické a válečné situaci.

Yuki Mikanaki, předsedkyně komise pro zachování starých růží, mluvila o Habitu divokých růží v Japonsku a jejich zachování – viz zprávu o Lyonu 2015.

Wang Guoliang přednášel o nádherných starých růžích v Indii a Číně. Zabýval se původem a shodností růží existujících pod názvy 'Pacific' (na Bermudě), 'Kakinada Red' v Indii, 'Maggie' (v Americe) a 'Baoliang' v Japonsku a v Číně. Autor ji viděl v Yunnanu, Sichuan a v provincii Jianguo. Nalezl ale i vyobrazení tisíc let staré. Geneticky zatím shoda nebyla prokázána.

Mahmooda Hashmi, rhodoložka z Pakistánu přednášela o Růžích v Pakistánu a na Indickém subkontinentu. *R. alba* se vyskytuje dříve v Swatu, Citralu a Ziaratu, je to ale spíše přírodní hybrid než botanický druh. *R. x damascena* je v Pakistánu široce zastoupená a považována za přírodní odrůdu. *R. canina* je široce zastoupena na severní polokouli, rovněž v Pakistánu. *R. foetida* roste v Kurramu, Hazaře, Quettě a Ziaratu. *R. foetida bicolor* v Swatu, Kalamu, Utroru a Hazaře. *R. odorata pakistana* roste v Swatu, Buneru a Chitralu.

Behcet Ciragan se zaměřil na souvislost mezi Tulipány, obchodníky a růžemi. Známa je tulipomanie Holanďanů od roku 1636. Původ tulipánů ale nebyl v Osmanské říši, tam se jen hojně pěstovaly. Pocházejí ze Středního východu, odkud je kupci po moři a pak po souši přiváželi, od 11. století a zřejmě včetně růží. Nabízí se široké pole dalšího výzkumu (pokud IS vše nezničí).

Tuan Ching mluvil o růžích v Singapuru. Singapur má extrémně vysoké teploty přes den a strašně málo půdy. Pěstování růží v zahradách neexistuje. Prodávají se kontejnerované růže pro pěstování na terasách, balkónech, v bytech. I půdy do těch kontejnerů se dováží z Thajska. Sortiment je volen tak, aby vydržel tyto okolnosti.

Průběh Regionálního setkání členů WFERS v Hyderabadu RŮŽE VĚČNÁ, Indie, ve dnech 29. 11. – 2. 12. 2014 (byl jsem přihlášen, zaplatil ubytování, poplatek i oba zájezdy, ale měl jsem úraz při pádu, operaci na lokti, čili otevřenou ránu a můj lékař mi doporučil do Indie nejít, poslechl jsem a dodnes mi vrátili jen třetinu za letenku). První setkání asi 800 účastníků bylo v hotelu Novotel a po obědě na před-prohlídce výstavy růží, které dominovala stavba brány Char Minar ze 100 000 růží. Se stavbou prý začali večer den před otevřením výstavy. Indická růžařská federace (IRF) byla za to oceněna přítomností ministrů při zahajovací ceremonii. Vítěznou růží se stala 'Blue Ocean' vyšlechtěná Indem Dr. Y. K. Handem. Zahájili facebookovou prezentaci, kam mohli všichni účastníci vložit svoje fotografie z výstavy i před-konferenční cesty s přímými vstupy a tak výstavu zpřístupnit celému světu. Fantastická novinka! Následoval banket s promítáním Bollywood tance. Druhý den byla prohlídka tří Růžových zahrad, nejlepší byla ta poslední v Sanjeevaiah Parku, věnovaná indickým růžím. Třetí den byla prohlídka města v klimatizovaných autobusech. Odpoledne byla část účastníků pozvána na banket na zahradě Nawaba Shaha Alama Khana, exprezidenta IRF. Čtvrtý den odpoledne byla prohlídka růžové zahrady (30 000 růží) organizátora setkání, prezidenta IRF Ahmeda Alama Khana v Green Valley Farms. Byla křtěna i nová růž 'Ahmed Alam Khan'.

Po-konferenční cesty se zúčastnilo 36 účastníků. Letěli do Delhi a odtud autobusem do Agry. Stále obdivovali, jak řidič dokázal projet tím bláznivým provozem bez srážek. Delhi bylo čistší, než předtím navštívená, i když i zde bylo pod mosty rušno, děti napřahovaly ruce po penězích. Jakmile však dáte jednomu, příběhne 20 dalších a už se odtamtud nedostanete. 250 km do Agry tam trvalo čtyři hodiny jízdy. Zvláštní bylo, že na hranicích státu Uttar Pradesh jsme museli platit clo. Bylo akorát čas ke spánku, prý jsme měli z hotelu vidět Taj (čti (tážd) Mahal, vytoužený cíl cesty. Snad tam obědě navštívili Red Fort. Další den jeli do Jaipuru, cesta trvala 6 hodin a všichni kašlali ze smogu a prachu. Museli měnit i hotel. Třetí den viděli Palace of Wind a Amber Fort u jezera Maoto. Zase byli atakováni prodejci všeho možného. K paláci jeli na slonech, ale zpět už jeepem. Další den navštívili astrologický park Jantar Mantar, což se soubor staveb astronomického určení z dob krále Sawai Jai Singha. Dnes to místo pro astrologické kejkle. Předposlední den navštívili i místní trh. ale museli se držet za ruce a projít jako had, aby se neztratili. Navštívili místní mešitu. Na Raj Ghat, kde je memoriál Mahatma Gandhiho, jeli rikšami., ohromná zábava. Poslední den jeli do rezidenční čtvrti, kde je rozárium místní růžařské společnosti, na setkání s nimi. A odpoledne viděli Qutab-ud-din-Aibak, 73 m vysoký vítězný sloup z roku 1193, dole s průměrem 15 m, nahoře 2,5 m.

Takovou spoustu exotických míst, monumentů, lidí a událostí si nelze zapamatovat bez fotografií. Kapacita našeho zpravodaje ale není taková, abychom je zde mohli reprodukovat. Pro větší prožitek tedy doporučuji, abyste si fotografie prohlédli na www.wordrose.org/world_rose_news.

Sue Zwar z Austrálie popisuje stejně živě události 12. výroční konference australských milovníků starých růží konané v Tasmánii. Taky měli čtyřdenní před-konferenční zájezd, vlastní konferenci a dvoudenní po-konferenční zájezd. Zájemcům o růže v Austrálii musím rovněž doporučit vyhledat si podrobnosti na www.wordrose.org/world_rose_news.

V závěru Akira Ogawa popisuje, že Růžová zahrada ve Futabě je v důsledku zemětřesení a tsunami před třemi lety, známé jako fukušimská, navždy zničena a doporučuje si přečíst knihu: **Maya Moore „The Rose Garden of Fukushima“**, která vznikla pouhý rok před zničením zahrady.

J. Thomas

World rose news – srpen 2015

Těsně před uzávěrkou zpravodaje č. 107 ještě přišly nejčerstvější Světové růžařské noviny. Mají 82 stran a jsou kompletně věnovány Setkání WFRS členů v Lyonu 2015. Začínají zvoláním **VOILA!** s mnoha významy, jako A je to! nebo Podařilo se!

Nebudu to blíže komentovat. V podstatě je to shodné jako moje zpráva z této události. Jako oficiální orgán WFRS měli autoři samozřejmě k dispozici kvalitnější fotodokumentaci, než můj Panasonic TZP Lumix. Navíc WRN obsahují zprávy ze všech před- a po-konferenčních zájezdů.

Naštěstí si to může každý přečíst nebo stáhnout na adrese www.worldrose.org. Obsahuje i kompletní seznam nově zvolených funkcionářů. Novým prezidentem na období 2015-2018 je pan Kelvin Trimper z Austrálie.

jt

Labyrint růže

♦♦♦♦♦

Tentokrát román s detektivní zápletkou od australské spisovatelky **Titanie Hardieové** z roku 2008, přeložený v témže roce Jiřím Melichem a vydaný nakladatelstvím NOXI, 424 stran, formát A5.

Kniha mne nalákala pochopitelně svým titulem, ale též celkovou výpravou i cenou v antikvariátu, 250 Kč! Je totiž jen brožovaná, ale jako přílohu má asi 100 separátních listů s kresbou na jedné straně a záhadným textem na zadní straně. Něco jako pexeso nebo puzzle – nepodařilo se mi to rozumně složit.

Samotný román má jen 395 stran, pak následuje 124 vysvětlivek k textu, seznam použité literatury a obsahy jednotlivých kapitol, kterých je 34, a autorčino poděkování všem těm, kteří jí pomáhali při psaní této knihy. A to celé je volně vloženo do obalu z tvrdého papíru. Jak jsem pak zjistil na internetu je to úprava shodná s prvním vydáním nakladatelstvím Quadrille Publishing Ltd. Byl to bestseller roku 2008 a je jím stále. Překvapilo mne, že nakladatelství Noxi to nabízí v kategorii knih do 100 Kč (já to koupil za 250 v antikvariátu), ale výsledkem volby bylo VYPRODÁNO.

Děj začíná ve středověku, v roce 1609, kdy umírá učenec John Dee (byl i Praze u císaře Rudolfa II.) a zanechává své dědictví.

Ale hned v následující kapitole se ocitáme v současnosti. Rodina Staffordů si předává dědictví, které sestává z části pergamenu a stříbrného klíče. Smí se však předávat jen po ženské linii. Poslední držitelka dědictví však dceru neměla, ani vnučky. Rozhodla se proto svěřit dědictví mladšímu synovi Willovi. Ten začal po smrti matky pátrat

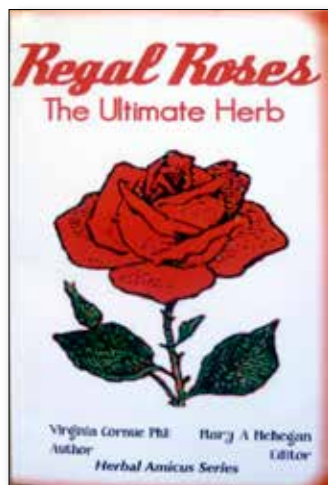
Obálka knihy (nahore) listy puzzle (dole)

po smyslu nápisu na pergameni a navštěvoval různá muzea po světě. Když se vracel z Itálie, stavěl se ve Francii v rodném domě své matky a rovněž v katedrále v Chartres, kde ho zaujal labyrint na podlaze katedrály. Cestoval na milované motorce. Blízko domova byl však v mlze na mostě sražen kolem jedoucím autem, vržen do řeky, téměř vykrvácel a ztratil vědomí. Byl sice zachráněn, ale zemřel. V té době už probíhá druhá nit příběhu. Lucy Kingová čeká na transplantaci srdce na klinice, kde působí Willův bratr Alexandr. Shodou okolností dostává právě Willovo srdce a její ošetřující lékař Alex je jí velkou oporou během rekonvalescence. Postupně se od Alexe dovídá o Willovi, o jejich matce a o dědictví, ale jí připadá, jakoby to vše prožila. Doktor Stafford rozvíjí myšlenku, zda při transplantaci orgánů nepřechází s orgánem též paměť dárce, ale netroufá si takovou fantastickou hypotézu svěřit svým kolegům. Děj se ale v tomto smyslu vyvíjí. Lucy chce rovněž navštívit rodný dům Willovy matky a při té příležitosti projít labyrintem v katedrále. Při návratu do hotelu je však unesena a únosci po ní chtějí klíček a pergamen. To však nemá, ale ví kde to je. Je propuštěna, ale bude dále sledována. Po návratu do Anglie se dovídá, že těmi únosci by mohli být členové náboženské sekty, která se domnívá, rozluštěním dědictví Johna Deea se spustí konec světa a začne boží soud a oni získají výhodné místo. Je to zcela bláznivá představa, ale sekty už jsou takové. Lucy se s Alexem daří rébus rozluštit, dobrý přítel ze Scotland Yardu zatkne sektáře, přesto že jsou chráněni diplomatickou imunitou, Lucy je natolik uzdravená, že Alex jí vyzná lásku, takže happy-end. To vše je prošípováno citacemi středověkých textů a básní, odkazy na Shakespeara a další významné anglické osobnosti a též zmínkami o významu růží v životě lidí. Celkem složitě čtení, ale poutavé, možná i potom, co jsem prozradil tajemku.

jt

Regal Roses, The Ultimate Herb – Královská růže, praléčivka

... ..

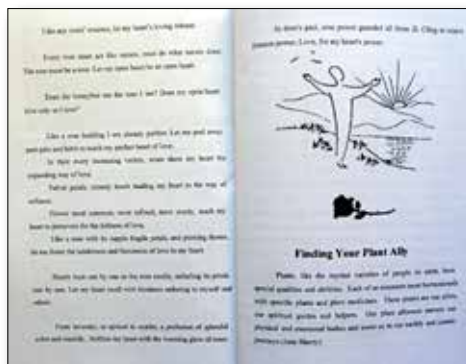
Autorka knihy (spíše brožury): **Virginia Cornue, PhD**, brožované, 61 stran, editorka řady Herbal Amicus Series (Série pro milovníky léčivků): Mary A. Mehegan.

To jsem se zas jednou nechal nalákat bombastickými hodnoceními na www.herbalamicus.com a objednal jsem si to přes internet Amazon z Anglie, brožura přišla snad do týdne, za 6 liber, dodnes neposlali účet, ani po mé urgenci, nepíšíou jak platit.

Začíná to Dopisem Naším čtenářům, Proč je to královská bylina, Proč je růže královskou léčivkou, Proč je růže rostlinným spojencem, Bohatá historie růže, Symbolizmus a mytologie růže, Růže pro zdraví, Meditace s růží (asi 40 vět k povznášení ducha).

Růže je tu vychvalovaná až do nebe, její zázračné působení ale není moc vysvětlováno, snad tím, že růže (její barva, vůně, chuť, sametový povrch) vibruje na nejvyšších frekvencích elektromagnetického vlnění, na buněčné úrovni, tak jako člověk, a dochází k souznění. Asi je nutno věřit v zázračnou moc růže.

V řadě pro milovníky léčivků vyšlo: svazek 1 Žhavé kopřivy – alchymie léčení bylinkami, svazek 2 Levandule – univerzální léčivka.

jt

Gerüste für Rosen (pergoly pro růže) firmy Classic Garden Elements

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Obdržel jsem poštu malý těžký balíček a, doručovatel nechtěl žádný doplatek, nic jsem si neobjednal, tak jsem byl zvědav na obsah. Byly to snad dvě stovky propagačních reklam (osmistránkové skládací lepoprelo, krásně ilustrované) na všelijaké opěrné systémy pro pnoucí růže a sadovky – obelisky, oblouky sloupy, loubí špalíry, ploty0 paravány. Vše krásná kovářská práce v různé povrchové úpravě. Je to německá firma sídlící v Hofheimu am Taunus.

K tomu byl přiložen katalog, 124 stran, v nádherné úpravě, s fotografiemi realizovaných aplikací ve světoznámých rozářiích (Bagatelle, Giverny, St. Albans, Villandry, Malmaison apod.) s růžemi v plném květu a opulentním růstu – no pas-tva pro oči. Všude uvedeny rozměry a váhy, jen ceny tam nebyly. Ale k čemu je internet? Stačí natukat www.classic-garden-elements.de a tam to bylo: nejlevnější jsou tyče zakončené koulí nebo lilii za 130 euro, loubí 1800 euro, most 16900 euro oddělovací mříž 490 euro atd., atd.

Původně jsem chtěl požádat firmu, aby mi poslali dalších 100 prospektů, abych je mohl ke zpravodaji dát jako přílohu, ale po shlédnutí těch cen jsem od toho upustil a podávám jen tuto zprávu. Kdo má zájem, tak si přes internet objednávku může zadat.

J. Thomas

Jaroslav Vrchlický

První růže

(ze sbírky *Epické básně - Balady a romance*)

Sto let byl již rabín Lévi starý,
tělem chorý, duchem ale jarý,
v svatých knihách čítal dnem i nocí,
ba i tajná kouzla měl v své moci.

Dobře věděl, který strom co šuměl,
ba i řeči zvířat porozuměl,
a jak poznal léčivou moc květů,
tak i postih' dráhy hvězdných světů.

Vesmír, nebe, ba i věčnost celou
pronik' duší zbožnou, myslí smělou;
dvakrát přišla smrt - však jaké strachy!
rabín zahrál vítězně s ní v šachy.

Neodbytná ale v krátké době
přišla zase jiné ve podobě,
v hrůze pekla nebo v nebes kráse,
chytrý rabín oklamal ji zase.

Nové jaro přišlo s květy, zpěvy,
kolikáté ani rabín neví;
po noci, již probděl v tuhé práci,
ještě z rána v myšlénkách se ztrácí.

Aj, v tom k němu vnučka jeho milá
krokem laňky tiše přistoupila,
hladila mu rukou děcka něžnou
vrásky čela i tu bradu sněžnou.

"První růži utrhla jsem tobě,
jež vykvetla v sličné jara zdobě,
první z květů je ta růže bílá,
již nám letos vesna vykouzlila." -

"Jak že - co to pravíš, dcero drahá?"
a již po ní vetchou rukou sahá;
"růže... růže" - a zas hlavu sklání
ve mladosti sladkém vzpomínání.

"Dej sem růži - snad svou tužbu zkojím!"
a již růži tiskne k retům svým,
div že do ní nevydechne duši,
ale běda, pozdě zradu tuší...

Šedou hlavu více nepozvedne,
oko hasne - a tvář jeho bledne,
sotva že na dítě ruku sklání
a rtem mdlým jí šepce požehnání.

Jarní slunce v komnatu se vkrádá,
zvědavě, zda rabín v knihách bádá;
jeho duše s hvězdami se druží,
ale ruka drží svadlou růži.

Tento text byl zkopírován ze serveru: <http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/jaroslav-vrchlicky/prvni-ruze-epicke-basne-balady-a-romance.html#ixzz3Uq32SmmY>

J. Thomas

- Předseda** Dr. Josef Thomas, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6,
josef.thomas@email.cz
- Místopředseda** MUDr. Stanislav Konštacký, Postranní 665, 503 11 Hradec Králové,
konstackys@seznam.cz
- Hospodář** Vladislav Bártík, Novosibřinská 1229, 190 16 Praha 9 - Újezd n. Lesy
Evidence členů Ing. Alena Haberhauerová, Štorkánova 2810, 150 00 Praha 5,
a.haberhauerova@seznam.cz
- Členové výboru** Mgr. Miroslava Dostálová, U Jordánu 258, 503 03 Holohlavy,
petr.dostal258@seznam.cz
RNDr. Václav Koula, Na Františku 317, 503 51 Chlumeč nad Cidlinou,
koula@faf.cuni.cz
Ing. Dagmar Maixnerová, FLORA, 771 11 Olomouc, trhy@flora-ol.cz
Věra Milerová, Klírova 1923, 148 00 Praha 4, vera.milerova@seznam.cz
Ing. Jiří Pirner, Karla Čapka 572, 500 02 Hradec Králové, pirner@faf.cuni.cz
RNDr. Jiří Žlebčík, Dobřevojická 384, 252 43 Průhonice, jiri.zlebcik@seznam.cz
- Revizní komise** Ing. Eduard Killberger, Na Bajnarce 14, 317 00 Plzeň, kinea@seznam.cz
Radmila Trojanová, Pohledná 248, 155 31 Praha 5 - Lipence
Marie Látová, Čestlická 17, Dobřevojice, 510 01 Říčany
- Vedoucí odborů** Praha: Věra Milerová, adresa viz výše
Hradec Králové: Mgr. Miroslava Párová, Pod Strání 484,
500 06 Hradec Králové, MParova@seznam.cz
Olomouc: Ing. D. Maixnerová, adresa viz výše
Plzeň: Ing. Eduard Kilberger, adresa viz výše
- Odborný poradce** Zdeněk Kráčmar, Holovousy 46, 508 01 Hořice, tel. 435 691 182
RNDr. Jiří Žlebčík, adresa viz výše

ROSA KLUB ČR je specializovanou základní organizací Českého zahrádkářského svazu, která sdružuje milovníky, pěstitele i šlechtitele růží a propaguje všestranný rozvoj růžařství. **Roční členský účelový příspěvek činí 100 Kč nebo 80 Kč pro důchodce**, a to pro všechny členy. Členové, kteří jsou členy ČZS jen prostřednictvím evidence v SZO Rosa klub ČR, platí **navíc základní členský příspěvek 100 Kč ročně, a to i v důchodovém věku**. Příspěvky jsou splatné vždy do konce dubna **na č. účtu u České spořitelny 1923414329/0800**.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 107

Časopis vydává ROSA KLUB ČR, Livornská 440, 109 00 Praha 10, www.rosaklub.cz, díky dotaci MZe ČR via ČZS.

Korespondence: Rosa klub ČR, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6

Zpravodaj Rosa klubu vychází nepravidelně a je vydáván zejména pro členy Rosa klubu ČR; za vydávání odpovídá Dr. J. Thomas (adresa viz výše); jemu zasílejte příspěvky do Zpravodaje, inzeráty, náměty i dotazy k náplni. Za obsah článků ručí autoři.

Zapsán v evidenci periodického tisku MK ČR s evidenčním číslem MK ČR E 10963

Grafická úprava a sazba: Ing. Lucie Vodičková, luca.vodickova@seznam.cz

Tisk: Tiskárna ALTAIR, Praha 6

Číslo 107 vyšlo v říjnu 2015

Bauer H.: Rosa pimpinellifolia. Lin: Pimpernellblättrige Rose

J-P Redouté: R. pimpinellifolia var. Mariburg

Bauerové: Rosa arvensis alba pimpinellifolia rubra Rose mlr schwarzer frucht

J-P Redouté: R. arvensis Hutson